

Nota van Antwoord inspraakreacties op de Gebiedsvisie Meerstad-Noord (vastgesteld door College van B&W Gemeente Groningen op 16 maart 2021)

Van 26 november tot en met 23 december 2020 heeft de concept Gebiedsvisie Meerstad-Noord ter inzage gelegen. Deze gaat over het voornemen tot het oprichten van een zonnepark, Hyperloop, transformatorstation en de landschappelijke en ecologische inpassing daarvan. Daarbij is eenieder in de gelegenheid gesteld reacties in te dienen.

De ontwikkeling wordt gerealiseerd in het gebied Meerstad-Noord in de gemeente Groningen. Dit gebied is in de Omgevingsvisie Next City, Routekaart CO2 neutraal 2035 en zonnebeleidskader fase I aangewezen als gebied waar energieopwekking mogelijk is. Het ter inzage leggen van de Gebiedsvisie is de eerste stap in het proces om te komen tot de beschreven ontwikkelingen.

In totaal zijn 23 reacties ontvangen. De reacties zijn hieronder samengevat en voorzien van een antwoord. Indieners zijn geanonimiseerd en bij de gemeente bekend.

Samenvatting inspraakreacties gebiedsvisie Meerstad-Noord

1. Ecologie/ landschap

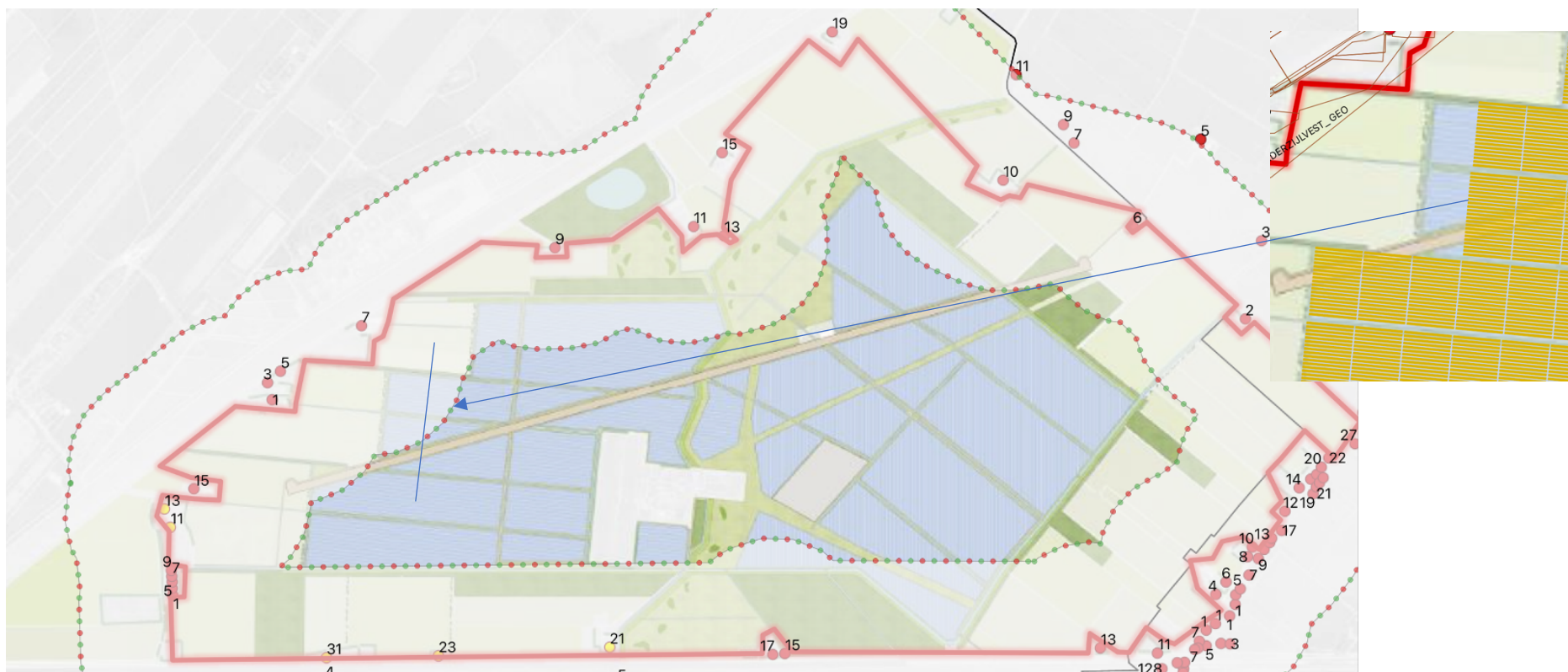
Diverse indieners vragen om meer inzicht in de ecologische effecten, bijvoorbeeld op vogels. De gebiedsvisie geeft aan dat een integraal ontwerp nodig is waarbij duurzame energieopwekking, landschap en ecologie in samenhang moeten worden afgewogen en uitgewerkt in de verdere planvorming. In de milieu-effectrapportage (MER) zal nader worden gekeken in hoeverre de zonneparken effecten kunnen hebben op de verblijfs- en foerageer mogelijkheden van vogels. Daarbij opgemerkt dat het hier niet gaat om een Natura 2000-gebied.

Meerdere indieners hebben behoefte aan een meer concrete uitwerking van de natuurlijke inrichting, waaronder de groene buffer. Vanaf het begin van de planvorming is het uitgangspunt geweest om omwonenden mee te laten beslissen over de inrichting van de groene buffer. Het participatietraject zal per zijde van de polder worden opgestart na vaststelling van de gebiedsvisie.

Enkele indieners hebben vragen over de waarde van de Fivelloop. Voor de natuurlijke inrichting van de polder wordt nadrukkelijk gekeken naar de toekomstwaarde, zodat het gebied na afloop van de exploitatieperiode een goede landschappelijke waarde heeft. Om deze reden is ook het terugbrengen van de Fivelloop opgenomen in de gebiedsvisie. Daarbij wordt ook gekeken naar koppelkansen, zoals het laten aansluiten op omliggende groenstroken en recreatieve doeleinden.

Indieners hebben verschillende opvattingen over het recreatieve gebruik van de groenstroken. De natuurstroken worden openbaar toegankelijk en daarmee zal meer recreatieve waarde worden toegevoegd aan het gebied. Er zal geen verlichting worden aangebracht en de natuurstroken worden niet ingericht om langdurig te verblijven. De verwachting is daarmee dat de natuurstroken vooral overdag gebruikt zullen worden.

Meerdere indieners hebben vragen gesteld over de afstand van het zonnepark tot de woningen en de Hyperloop en zien graag dat in de gebiedsvisie de minimale afstand van 300m wordt opgenomen. Het zonnepark is op overwegend 300 meter vanuit het woonerf gesitueerd. Het woonerf is gekozen omdat dit de natuurlijke omgeving van de bewoners betreft. De bestaande waterlopen in het gebied vormen een belangrijk uitgangspunt voor de plankaart. Onderstaande kaart geeft de kaart bij de concept-visie van het zonnepark ten opzichte van de woningerven. De definitieve plankaart is gewijzigd; het zonnepark is plaatselijk 100 meter ingekort ten opzichte van woningen nummer 1 t/m 5. De Hyperloop zit op ongeveer 200 meter afstand tov de dichtstbijzijnde woningen.

2. Planvorming en proces

a. Participatie en compensatie

Het participatietraject dat is gestart bij de planvorming van Meerstad-Noord is door veel bewoners niet prettig ervaren. Dit kwam volgens de bewoners mede door de vele documentatie vanuit de kant van de gemeente en het korte tijdsbestek waarin deze elkaar opvolgde. Ook de beperkingen van de corona maatregelen hebben het traject lastiger gemaakt. Meerdere indieners zouden graag inzicht krijgen in het verdere participatieproces voor Meerstad-Noord. Gemeente erkent dat er veel op de bewoners afkwam. De sessies zijn zo laagdrempelig als mogelijk gemaakt, met gebruik van Dropbox bijvoorbeeld om alles rustig na te lezen. In de volgende fase wordt in drie afzonderlijke werkgroepen de plannen verder uitgewerkt. Dit zal wat meer behapbaar worden.

De ontwikkelingen van Meerstad-Noord kent een groot aantal betrokken partijen. De eerste en belangrijkste hiervan zijn de eigenaren van het gebied: diverse landeigenaren, omwonenden, het waterschap en enkele grondbezitters. Daarnaast zijn er nog landgebruikers zoals de NAM en enkele pachters. Verder zijn ook de provincie, gemeente Midden-Groningen, Enexis en Tennet betrokken.

Ten behoeve van het participatieproces met bewoners zijn acties verricht:

- Omwonenden worden per mail op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen
- Website met alle relevante informatie
- Het ter beschikking stellen van een geldbedrag voor het inhuren van eigen experts is op uitdrukkelijk verzoek van de participatiegroep aan de betrokken wethouders mogelijk gemaakt.
- Inrichting groene buffer door bewoners
- Brieven, dropbox, enquête

Energiecoöperatie Collectief Duurzaam Lageland bepleit in haar reactie op de concept gebiedsvisie een gelijkwaardige rol in de ontwikkeling en verdeling van opbrengsten en vragen daarbij onafhankelijke begeleiding. In de plannen is opgenomen dat ongeveer 10% van het park door energiecoöperaties kan worden geïnvesteerd. Er is budget beschikbaar gesteld voor de begeleiding van omwonenden en de lokale energiecoöperatie.

Indieners zijn van mening dat ze onevenredig gedupeerd worden door de planning van het zonnepark en de Hyperloop. Niet alleen vanwege de overlast die indieners verwachten, maar ook door de stapeling van andere ondervonden hinder. Daarbij zijn onder andere verkeershinder bij Eemskanaal Zuidzijde, slechte internetverbinding en de slechte bereikbaarheid met het OV genoemd. Verschillende indieners benadrukken dat het verbeteren van deze situaties niet als compensatie mag gelden voor de ondervonden hinder van het zonnepark en de Hyperloop.

De gemeente betwist niet dat er ruimtelijke impact zal zijn van de ontwikkelingen. Negatieve effecten worden hierbij zoveel mogelijk gemitigeerd, bijvoorbeeld door een ruime groene buffer aan te leggen en de Hyperloop en het transformatorstation zoveel mogelijk in het midden te situeren. Dit staat los van financiële compensatie voor omwonenden. Gemeente Groningen heeft er voor gekozen een hoger compensatiebedrag dan gebruikelijk onder te brengen in een gebiedsfonds, waar koppelkansen uit worden gefinancierd. De bewoners van het gebied bepalen hoe dit gebiedsfonds wordt ingezet.

b. Document gebiedsvisie, financieel

Enkele indieners betwisten de noodzaak van het zonnepark en prefereren andere vormen van duurzame opwek van energie, zoals zon op dak. In de diverse duurzaamheidsplannen is het beleid van de gemeente vastgelegd. Dit betekent parallelle sporen, niet volgorde. Nu is er reeds 80MW op daken, dit moet 310 worden. Maar dit is niet genoeg, daarom ook zon op land.

Meerdere indieners zijn van mening dat de gebiedsvisie niet concreet genoeg is en de visie onduidelijkheden bevat. Omdat het een visie betreft zijn niet alle zaken tot in detail uitgewerkt. In de volgende stappen zullen zaken steeds concreter worden en in meer detail beschreven. Er wordt nogmaals gekeken of er nu al zaken in meer detail beschreven kunnen worden in de gebiedsvisie. Een visie geeft in hoofdlijnen de ontwikkelingen van een gebied aan. Op basis van deze visie is vrij duidelijk waar het zonnepark zal komen en waar de hyperloop gesitueerd zal worden. De concrete invulling zal inderdaad op later moment, bij de omgevingsvergunningen, komen. Uitwerkingen die nog volgen zijn onder andere een verkeersplan, licht- en geluidseffecten, milieu- en veiligheidsaspecten en flora en fauna.

Enkele indieners zijn van mening dat de Next City geen zorgvuldig toetsingskader is voor de beoogde ontwikkeling. Ze stellen dat ze niet bij de totstandkoming daarvan werden betrokken. Indiener wenst dat de Omgevingsvisie eerst integraal moet worden aangepast voordat verdere planvorming wordt opgepakt. De Next City is voor iedereen ter inzage geweest. Hierin is niet toevallig, maar na zorgvuldige afwegingen en onderzoek het gebied Meerstad-Noord geheel gearceerd.

Een indiener is van mening dat een plan-economische onderbouwing, MER en een Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse ontbreekt. De economische onderbouwing en kosten-baten-analyse zijn geen onderdeel van de visie.

3. Fysieke aspecten zonnepark

a. Inrichting en bouw

Enkele indieners willen een grens vaststellen voor wat betreft Opwek (250MWp) en hectares (175 hectare) en te kiezen voor de best beschikbare zonnepanelen die een zo groot mogelijk opbrengst opleveren en mogelijk voor minder benodigde hectares zorgt. Alleen de max aan hectares wordt opgenomen in de gebiedsvisie.

Indieners vragen om de nut en noodzaak van het transformatorstation. Hierover was al besloten in eerdere vastgestelde beleidsdocumenten. In het participatieproces van Meerstad-Noord gaat het om de inpassing van dit station. De voorkeur ligt daarbij voor een centrale ligging. Het station zal goed in het landschap worden ingepast. Een indiener is van mening dat het transformatorstation niet dicht bij de woningen geplaatst moet worden. De gemeente deelt deze mening. Het transformatorstation wordt niet in de groenbuffer geplaatst. In de volgende fase zal de locatie van het station samen met omwonenden worden ingepast.

Een indiener wenst om de Molensloot als natuurlijke grens van het zonnepark te zien. Hierdoor gaat te veel ruimte verloren, moet elders worden gecompenseerd: waterbedprincipe. Een andere indiener wenst dat de aanleg van de Fivel uit het plan wordt geschrapt. Het plan gaat ook uit van toekomstwaarde toevoegen zodat in de toekomst er al een mooi gebied ligt.

b. Overlast door geluid, licht

Uit het MER onderzoek en bij vergunningverlening moet beter duidelijk worden wat de gevolgen zijn t.a.v. licht- en geluidsoverlast voor zon, het station en de Hyperloop. Dit gebeurt; bij de installatiekeuze wordt zo min mogelijk overlast nagestreefd.

Enkele indieners zijn wezen kijken bij zonnepark Rode Haan en aldaar geschrokken van de continu aanwezige fluittoon uit de transformatorhuisjes. Daardoor is er angst voor geluidsoverlast.

Er is een geluidsonderzoek gedaan voor Meerstad-Noord. Daaruit blijkt dat de meeste woningen een geluidsbelasting krijgen van 40 db. Twee woningen zullen maximaal 42 db ervaren. Deze woningen echter liggen ook in de geluidszone van de NAM locatie die geamoveerd wordt. Er zal aanvullend vanzelfsprekend worden voldaan aan de algemeen geldende wet- en regelgeving op het gebied van geluid.

4. Hyperloop

a. Inrichting

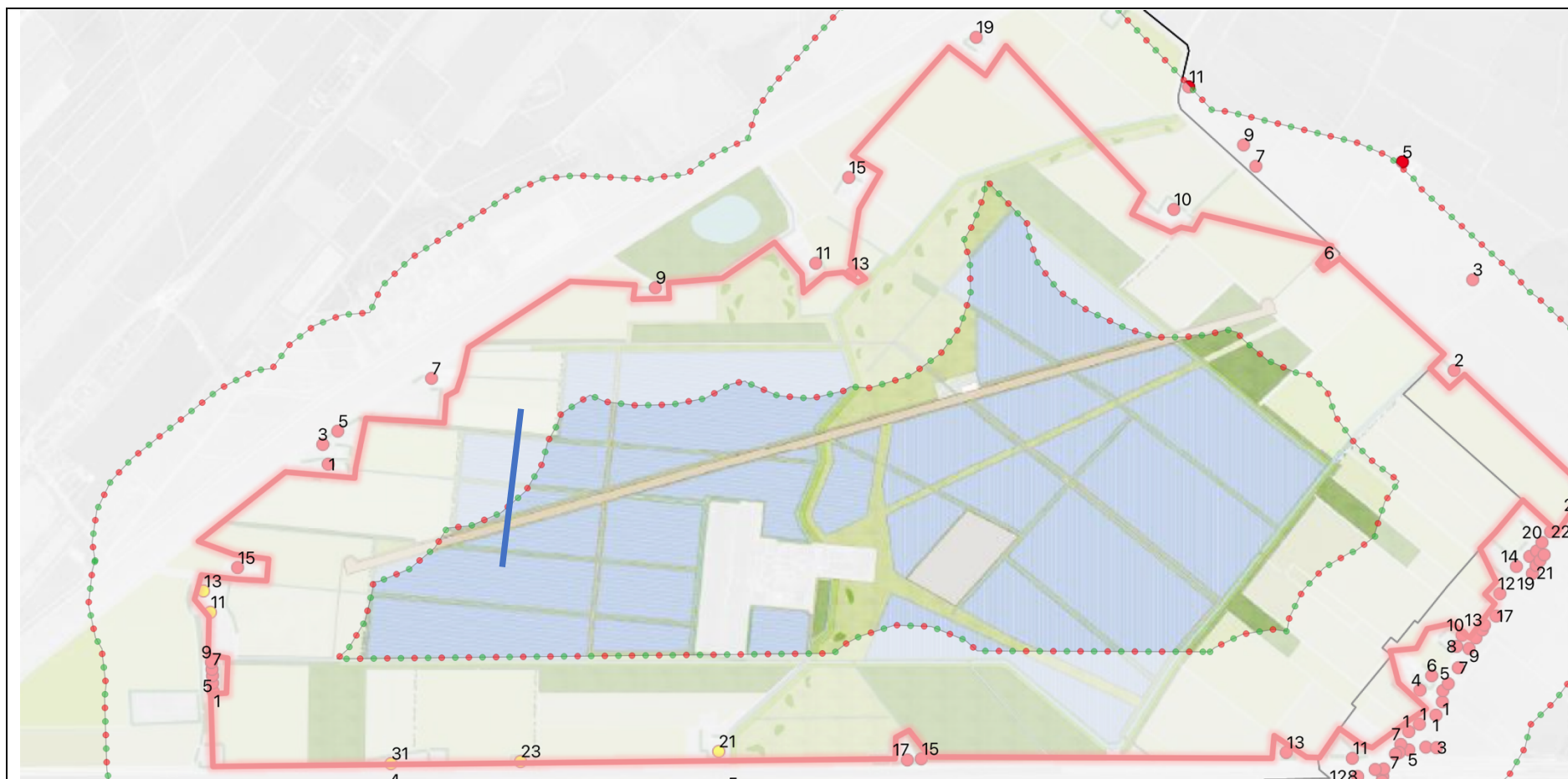
Indieners wensen dat nauwkeurig moet worden aangegeven waar begin- en eindpunt van de Hyperloop komt en locatie van het Testcentrum en stellen dat de afgesproken is dat de Hyperloophoogte van 3 meter tov maaiveld niet overschreden moet worden. De exacte ligging is nu in de gebiedsvisie vastgelegd. De hoogte van de Hyperloop is nu in de visie vastgelegd..

b. Voorkeur tracé

In totaal 8 indieners hebben voorkeur uitgesproken voor 2B, in totaal 6 voor 3A.

Reactie 1a				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	De indiener is van mening dat de groene buffer op minimaal 300 meter vanaf de kadastrale eigendomsgrenzen moet worden aangelegd.	De contouren van het zonnepark zijn vooral bepaald op basis van in het landschap aanwezige waterlopen. Daarnaast is de contour bepaald, door het hanteren van een ruime toekomstbestendige buffer. Dat is veel ruimer dan de over het algemeen in Nederland gehanteerde afstand van 150 meter. Gekozen is voor het erf en niet de kadastrale eigendomsgrens omdat dit de natuurlijke omgeving van de bewoners betreft van waaruit	ja

			ze hun omgeving overwegend ervaren. Beide factoren samen hebben geresulteerd in de contour van het zonnepark. Als consequent een lijn van 300 of zelfs 500 meter van kadastrale eigendomsgrenzen zou worden gevolgd, zou dat veel minder energieproductie en een gekartelde buitencontour betekenen die zich niet in de structuur van het landschap voegt. Gemeente reflecteert wél kritisch op de 300 m tot de bestaande erven en zal op basis daarvan aan de zijde van het Eemskanaal plaatselijk de contour aanpassen (zie blauwe lijn). Onderstaande kaart geeft aan bij welke woningen dichterbij de 300 meter wordt gebouwd.	
--	--	--	---	--

2	1	De indiener wenst om ook de Molensloot als natuurlijk grens van het zonnepark te zien.	De Molensloot is ook een afwateringssloot. Als die aangehouden wordt, gaat dat ten koste van ongeveer 50 hectare.	nee
3	1	De indiener wenst dat de aanleg van de Fivel uit het plan wordt geschrapt.	Elk plan voor een zonnepark in de provincie dient uit te gaan van het toevoegen van landschappelijke, ecologische, recreatieve e.a. waarden. Met de Fivel worden dergelijke duurzame , toekomstbestendige waarden aan het gebied toegevoegd. Gelijktijdig wordt een historische structuur hersteld. De Fivel draagt	nee

			duurzaam bij aan de toekomst van het gebied, ook ná zon. De wijze waarop de Fivel is opgenomen, kost nauwelijks hectares zon, omdat de zone ligt ter plaatse van bestaande waterlopen en grotendeels boven gas- en transportleidingen waarboven geen zonnepanelen mogen worden gerealiseerd.	
4	2	Indiener is van mening dat de Hyperloop op minimaal 300 meter afstand van kadastrale eigendomsgrenzen moet worden aangehouden.	Zie antwoord 1.1. Bij het bepalen van het definitieve tracé van de hyperloop (2B) heeft de afstand tot de bestaande woning en tuin van Eemskanaalzijde 7 een rol gespeeld. Tracé 3A ligt over grote lengte direct op de erfgrens van genoemde woning en bijbehorende kavel. Bij tracé 2B is dat niet het geval.	nee
5	2	Indiener wenst dat nauwkeurig moet worden aangegeven waar begin- en eindpunt van de Hyperloop komt en locatie van het Testcentrum.	Dit is op de plankaart aangegeven	nee
6	2	Indiener wenst een plafond te zien van maximaal toelaatbare hoeveelheid decibels.	Naar aanleiding van de vele vragen over geluidsproductie in het gebied, is er een geluidsrapport gemaakt. Die is als bijlage toegevoegd.	ja
7	2	Indiener is van mening dat de gemeente op geen enkele wijze financieel verantwoordelijk wordt gesteld voor financiële tegenvallers Hyperloop.	De gemeente deelt deze mening en heeft dit in een overeenkomst vastgelegd.	Nvt
8	2	Indiener is van mening dat er diverse aannames en onduidelijkheden in de visie zitten waardoor de visie niet duidelijk en concreet is.	Een visie geeft in hoofdlijnen de ontwikkelingen van een gebied aan. Op basis van deze visie is vrij duidelijk waar het zonnepark komt, het HS/MS-station zullen komen en waar de hyperloop gesitueerd zal worden. De concrete invulling zal op een later moment komen bij de aanvragen om omgevingsvergunningen. Op	Ja

			basis van deze en soortgelijke reacties is de visie op punten wel concreter gemaakt.	
9	3	Indiener is van mening dat ze onevenredig worden gedupeerd door de plannen in beschouwing nemend dat er ook diverse activiteiten zijn aan de overkant van het kanaal.	Gemeente moet op grond van een goede ruimtelijke ordening alle relevante belangen tegen elkaar afwegen. Daarbij worden alle omgevingsrechtelijke belangen meegewogen. Volgens de gemeente beperken ontwikkelingen aan de overzijde van het kanaal de geplande ontwikkelingen in Meerstad-Noord niet.	Nee
10	3	Indiener is van mening dat de gemeente Groningen er alleen maar voor de "Stad" is en niet voor het "Ommeland".	Dit is zeker niet het geval.	Nee

Reactie 1b				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	De indiener is van mening dat er een onvoldoende duidelijk beeld wordt geschetst met de ter beschikking gestelde bolfoto's. Er was door indiener gevraagd om 2 bolfoto's te nemen vanuit verschillende gezichtspunten vanaf het perceel. De gemeente vond vanuit kostenoverweging 1 per perceel voldoende, wat voor indiener onbegrijpelijk is. Op deze manier vindt indiener dat er geen realistisch beeld van het geheel geschetst wordt.	Er zijn meerdere bolfoto's rondom de eventuele ontwikkeling genomen. Hierdoor kan een goede indruk verkregen worden van de impact van de plannen. De bolfoto's zijn een benadering van de werkelijkheid.	nee

Reactie 2				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	De indiener is van mening dat de gemeente beter rekening dient te houden met de sociaal economische situatie in het gebied,	In 2005 is voor dit gebied bepaald dat er woningen zouden worden ontwikkeld. Op basis van de veranderende marktomstandigheden is dit plan in 2011 in de ijskast	nee

		waaronder de aardbevingsschade, bodemdaling en afbreuk van de ruimtelijke kwaliteit als gevolg van gemeentelijk beheer van het gebied in de afgelopen jaren en om dit in de definitieve gebiedsvisie te onderbouwen dat eea aanvaardbaar is vanwege goede ruimtelijke ordening en technische veiligheid.	gezet. Een jaar daarna is duidelijk geworden dat er een groot zonnepark zou komen. Dit is in diverse beleidsnota's door de gemeenteraad van zowel Slochteren als ook Groningen vastgesteld. Het betreft dus een pauzelandschap conform de Groninger zonneladder. Er loopt reeds een programma voor de aardbevingsproblematiek waarbij ook een groot deel van de omliggende woningen zijn betrokken. Daar wordt mee afgestemd. Bij de aanleg van het zonnepark en de hyperloop is het effect van heien uitgedempt. Indien noodzakelijk zal een O-meting plaatsvinden om alle woningen in de omgeving vast te leggen. Voor wat betreft de bodemdaling wordt er onderzoek naar gedaan in het kader van veenoxidatie.	
2	1	De indiener is van mening dat een plan-economische onderbouwing en een Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse ontbreekt.	De gebiedsvisie betreft een visie voor de komende 20 jaar. In de planuitwerking wordt de financiële onderbouwing verder uitgewerkt. Uit een eerste opgestelde concept businesscase kan geconcludeerd worden dat een zonnepark een financieel rendabel project is. Het zonnepark levert geld op en er is rekening gehouden met landschappelijke inpassing en koppelkansen.	nee
3	1	De indiener is van mening dat een MER studie ontbreekt.	Voorliggende visie is geen besluit waar op grond van de MER-regelgeving een MER voor moet worden opgesteld. Bij de volgende stappen in de besluitvorming zullen MER-studies volgen.	nee
4	2	Indiener is van mening dat de ecologische onderbouwing niet afdoende is. Buizerds, Ganzen foerageergebied Zuidelaardermeer, Als de onderzoeken pas in latere fase worden gemaakt, vraagt indiener de uitkomsten met terugwerkende kracht in de visie te verwerken.	Dit komt in de verdere fase, voorliggend document betreft een visie. De Gemeente volgt alle wettelijke vereisten die uit de Wet natuurbescherming voortkomen. Zowel de inzet van benodigde onderzoeken als het volgen van de conclusies. Er vindt ecologische afstemming plaats met het bevoegd gezag (de Provincie Groningen). Voor een aantal kritieke soorten en of soortgroepen (heikikker, weide- en akkervogels, das, roofvogels) wordt aanvullend onderzoek verricht. Deze worden beschikbaar gesteld wanneer ze	nee

		Niet 1 dimensionaal zonnepark, maar ook ecologie en landschap	klaar zijn. Bij een opstelling van zonnepanelen zoals beoogd zal het gebied op die plekken ongeschikt worden voor (grote groepen) foeragerende ganzen. Provincie Groningen verricht de gazentellingen in dit gebied. Het beoogde plangebied wordt door Provincie niet als essentieel noodzakelijk beschouwd voor de foerageerfunctie van ganzen. De door Provincie aangewezen ganzengebieden zijn niet in het geding. De gemeente Groningen wil verder gaan dan de wettelijke natuurbeschermingseisen. Zij beoogd met het plan de biodiversiteit en specifieke soorten te laten toenemen. Daarvoor worden externe ecologen betrokken maar ook een monitoringsplan ontwikkeld waarvoor een zogenaamde nulmeting zal worden verricht. Op basis van bestaande landschaps- en geomorfologische kwaliteiten maar ook biotoop en soort specifieke eisen en verbinding met natuurgebieden in de wijdere omgeving wordt een passend ontwerp gemaakt. Na inrichting en passend beheer kan door monitoring de ontwikkeling worden gevolgd en beheer zo mogelijk worden bijgesteld.	
5	2	Indiener is van mening dat er diverse aannames en onduidelijkheden in de visie zitten waardoor de visie niet duidelijk en concreet is.	Zie 1.8	nee
6	2	Indiener wenst dat de gemeente onderzoek doet naar alternatieve manieren om te voorzien in de gemeentelijk duurzame energieambities.	Gemeente heeft in de Routekaart 2035 uiteengezet wat de ambitie is.	nee
7	2	Indiener wenst diverse aspecten concreet uitgewerkt te zien in de visie zoals maximale geluidsbelasting, realisatie- en gebruiksfase met nulmeting, contouren en ruimtebeslag	Zie 1.6.	ja

8	2	Indiener wenst inzicht in verder participatieproject in relatie tot inrichting groenzone, participeren in opbrengsten etc.	Als de gemeenteraad besloten heeft dat overgegaan kan worden tot verdere ontwikkeling, wordt voorgesteld diverse werkgroepen te vormen waarin aspecten als participatie, duurzaamheid, koppelkansen en groene buffer worden besproken.	ja
---	---	--	--	----

Reactie 3				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	2	De indiener is van mening dat de gebiedsvisie niet gebaseerd is op een integrale analyse maar op een gewenst doel.	De keuze voor zon als programmatische invulling is gestoeld op integrale analyses die ten behoeve van de omgevingsvisie Next City (2018) en het beleidskader zonneparken fase 1 (2019) zijn gedaan. Voor dat beleidskader is een regionale analyse naar landschappelijke, ecologische, landbouwkundige en recreatieve waarden uitgevoerd. Het gebied is niet aangewezen als beschermd gebied voor vogels, natuur of andere waarden. Het gebied is een 'pauzelandschap' waarvoor sinds 2005, met de vaststelling van Masterplan Meerstad, bekend is dat er in de toekomst is voorzien in woningbouw. Pauzelandschappen vormen trede 2 van de gemeentelijke zonneladder. In het gebied heeft de gemeente veel grondeigendom. Het gebied voldoet aan provinciaal beleid omdat het grenst aan stedelijk gebied. Het gebied past in de concept RES die regionaal is opgesteld omdat het grenst aan stedelijk gebied en een grote schaal heeft.	nee
2	2	De indiener is van mening dat de Next City geen zorgvuldig toetsingskader is voor de beoogde ontwikkeling. Bewoners werden niet bij de totstandkoming daarvan betrokken. Indiener wenst dat de Omgevingsvisie eerst integraal moet worden aangepast voordat verdere planvorming wordt opgepakt.	De Next City is de integrale omgevingsvisie van de gemeente. Deze is voor een ieder ter inzage geweest, ook voor bewoners in dit gebied.	nee

3	3	De indiener is van mening dat de gebiedsvisie te snel en daarmee te onzorgvuldig tot stand kwam. Indiener is van mening dat er diverse aannames en onduidelijkheden in de visie zitten waardoor de visie niet duidelijk en concreet is.	Zie 1.8	ja
4	3	Indiener is van mening dat er sprake is van een onevenredige verdeling van nadelige effecten van zonnepark en Hyperloop op omwonenden.	Het betreft een nieuw ruimtelijk programma dat landschappelijk wordt ingepast. Desalniettemin wordt niet betwist dat er geen impact zal zijn. De ontwikkelingen zullen op afstand zichtbaar worden en de ontwikkeling van Meerstad-Noord zal ruimtelijke impact hebben. De effecten worden zoveel mogelijk gemitigeerd. Dit onder meer door de aanleg van ruime, groene buffers. Verder wordt de hyperloop in het midden van het plangebied gesitueerd. Dit ook om de effecten zoveel mogelijk te mitigeren. Wij wijzen er wel op dat het altijd de bedoeling is geweest om dit gebied te ontwikkelen.	nee
5	4	Indiener wenst diverse aspecten concreet uitgewerkt te zien in de visie: • Ruimtelijke aspecten zoals bouwhoogtes • De natuurwaarden die verbeteren t.o.v. huidige waarden • Geluidsoverlast • Lichtvervuiling • Compensatiebudget	Zie 1.6, 1.8 en 2.4, 23.24 Voor wat betreft een “compensatiebudget”: het is gebruikelijk dat ontwikkelaars van zonneparken een budget hanteren van 500 euro per hectare per jaar te ontwikkelen zon. Omdat de gemeente in dit geval de ontwikkeling ter hand neemt, worden samen met de omwonenden diverse koppelkansen geanalyseerd en bekostigd vanuit de businesscase van het zonnepark die verder zal gaan dan het gebruikelijke budget.	ja
6	4	Indiener is van mening dat gemeentelijke beleid tegenstrijdigheden bevat en wenst een groengebied in plaats van een zonnepark.	Zie 2.6 en 3.1	nee

Reactie 4a				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing

1	1	Indiener is van mening dat er diverse aannames en onduidelijkheden in de visie zitten waardoor de visie niet duidelijk en concreet is.	Zie 1.8	nee
2	1	Indiener is van mening dat de omvang van de plannen in MWp en hectares moet worden gemaximaliseerd en dat buffers naar woningen verruimd moeten worden wanneer meer dan 250 MWp wordt opgewekt.	De totale opgave voor zonnepark vóór 2035 is 500MWp. Het betreft een waterbedprincipe, hier minder is elders meer. Meerstad-Noord is gemeente breed gezien een van de beste locaties voor een groot zonnepark.	nee
3	1	Indiener is van mening dat het transformatorstation niet dicht bij de woningen geplaatst moet worden.	Gemeente deelt deze mening, wordt niet in de groenbuffer geplaatst.	nee
4	2	Indiener is van mening dat de afgesproken Hyperloophoogte van 3 meter ten opzichte van maaiveld niet overschreden moet worden.	Er wordt een hoogte van 3.50 vastgelegd ten opzichte van het maaiveld (in de visie staat landschap) met uitzondering van de locatie van de splitsing. Daar loopt de hyperloop over een lengte van maximaal 145 meter op naar 4.50. Omdat de maaiveldhoogte over deze lengte varieert zal de hoogte ter plekke ook variëren.	ja
5	2	Indiener wenst Veiligheid, geluid en verlichting van de Hyperloop en de geluidsproductie van het zonnepark uitgewerkt te zien.	Zie 1.6 en 1.8	ja
6	2	Indiener wenst duidelijk vastgelegd te hebben dat omwonenden ook meebeslissen over de inrichting van de bufferzone.	Zie 2.8	ja

Reactie 4b				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 2B. In dit tracé wordt de Blokumersloot niet doorkruist, daardoor kunnen wij als inwoners van Lageland onze dagelijkse rondje met de hond blijven lopen.	Wordt in de besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 5a				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener is van mening dat de polder wel natuurwaarde heeft: zicht op diverse dieren, wijds uitzicht.	Niet betwist wordt dat er natuurwaarde in de polder is. Dit zal beter worden verwoord. Ook wordt niet betwist dat het vrije uitzicht door de voorgenomen plannen verandert. De hoogte van de zonnepanelen wordt in de visie begrensd.	ja
2	1	Indiener is van mening dat zonnepanelen verstoring van de vogels gaat betekenen.	Zie 2.4. Hier is en zal nog verder onderzoek naar worden gedaan.	nee
3	2	Indiener is van mening dat er duidelijkheid moet komen over de maximale hoogte van de Hyperloop.	Zie 4a.4	ja
4	2	Indiener is van mening dat er duidelijkheid moet komen over de plek van het Tennetstation inclusief gevolgen voor verkeer.	Zie 4a.3 en 1.8	ja
5	2	Indiener betwist de noodzaak van een Hyperloop in dit gebied.	De hyperloop technologie die in het EHC in Groningen wordt getest zal als Europese standaard gaan dienen en verschilt met de technologie in Amerika. De keuze van de locatie in Groningen komt mede voort uit de ambitie van de provincie, gemeente, rijksuniversiteit, Hanzehogeschool en Noorderpoort voor de oprichting van een kenniscentrum slimme mobiliteit. Daarmee ontstaat er een kennis infrastructuur.	nee

6	2	Indiener vraagt hoe de eventuele waardevermindering van de woning wordt gecompenseerd .	Via de landelijke planschaderegeling, of vanuit de Koppelkansen. Zie ook 3.5.	nee
7	2	Indiener wenst diverse aspecten concreet uitgewerkt te zien in de visie: • Veiligheid, geluid en verlichting Hyperloop • Geluid zonnepark	Voor de Hyperloop is een m.e.r. beoordeling gemaakt. Zie hiervoor de bijlage bij de gebiedsvisie. Geluid, zie 1.6	nee

Reactie 5b				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 2B omdat dat het verst van de huizen aan de Hamweg verwijderd lijkt te liggen.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 6				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 3A. De keuze is gebaseerd op het feit dat wij denken dat dit voor ons het minste overlast veroorzaakt.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 7a				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener is van mening dat er eerst onderzoek moet worden gedaan naar gezondheidsaspecten van de geplande ontwikkelingen. Bijvoorbeeld geluidsaspecten vanuit het transformatorstation tijdens dag- en nachturen met daarbij de geluidsaspecten die nu al ervaren worden vanuit de	Zeker op deze afstanden tussen ontwikkeling en woningen zijn er geen negatieve gezondheidsaspecten. Dit geldt ook voor de vermeende straling. Voor geluid is een eerste onderzoek uitgevoerd.	nee

		waterzuivering Garmerwolde. Ook maakt indiener zich ernstig zorgen over de stralingen van het grote zonnepark ten opzichte van de omwonenden waardoor ook daarover onderzoek gevraagd wordt.		
2	1	Indiener vindt de afstand van het zonnepark en de hyperloop heel mager. Gezien de belasting en de nadelige gevolgen op het woongenot wil indiener graag meer afstand vanaf de achterste punt van de erfgrens tot dit alles.	Zie 1.1	nee
3	1	In de gebiedsvisie mist de indiener dat de gemeente de intentie heeft om de nieuwste zonnepanelen te plaatsen met een zo groot mogelijke opbrengst zodat er uiteindelijke dan minder hectares grond gebruikt hoeven te worden.	Er wordt gebruik gemaakt van best Beschikbare Technieken.	nee
4	1	Indiener geeft aan dat omwonenden tijdens de participatiebijeenkomsten aangegeven hebben dat ze niet perse de Fivel in dit geheel terug hoefden te zien als dit ruimte zou gaan kosten waardoor alles dicht bij omwonenden zou komen.	Zie 1.3	nee
5	1	Indiener is als omwonende huiverig voor alle mensen die overdag, maar zeker ook in de nachtelijke uren, de polder in gaan trekken doordat onder andere de natuurstroken openbaar toegankelijk gaan worden. Handhaving is in dit soort plannen altijd het sleutelwoord maar wordt in werkelijkheid nooit toegepast waardoor we als omwonende uiteindelijk met het probleem blijven zitten.	De verwachting kan worden uitgesproken dat de natuurstroken met name overdag gebruikt zullen worden. Er zal geen verlichting worden aangebracht. De natuurstroken worden ook niet ingericht om langdurig te verblijven.	nee

6	1	Als omwonende is indiener tegen het plan het hyperlooptrace 2B omdat het dwars door het landschap kruist en te dicht bij de bewoning komt. Het tracé 3A loopt meer evenredig aan de stroomrichting van de sloten, richting het Eemskanaal en past daarom beter in het landschap.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt
7	1	Indiener is van mening dat er door de Covid-19 pandemie een nieuwe economische crisis aan kan komen en vraagt zich af de plannen wel doorgang moeten vinden. Zeker de investeerders in de Hyperloop, KLM moet door de overheid geholpen worden, Tata Steel moet ook hevig reorganiseren om uit de slechte cijfers te komen en het Rijk wil nog meehelpen maar door de corona moeten die al heel veel financiële gaten opvullen. Wie gaat uiteindelijk door belastingverhoging deze rekening betalen? Indiener vraagt zich af of het een prestige kwestie wordt dat dit alles en met name de Hyperloop er “gewoon” moet komen of hoe kijkt de gemeente hier eigenlijk tegenaan in economisch zware tijden?	De Hyperloop wordt pas bij een sluitende begroting definitief ontwikkeld. De gemeente brengt daarbij alleen de grond om niet in. Het zonnepark wordt ook pas ontwikkeld wanneer er een sluitende financiering is.	nee
8	1	Als omwonende wil indiener graag de compensatie regelingen voor de omwonenden verder uitgewerkt zien in de gebiedsvisie.	Zie 10.20	nee

Reactie 7				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 3A.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 8				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 3A dit omdat dit tracé verder van woongebied Meerstad ligt.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 9 (CDL)				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Energie coöperatie wenst een gelijkwaardige rol in de ontwikkeling en verdeling van opbrengsten van een deel van het zonnepark en vragen daarbij om een onafhankelijke professionele begeleiding met tijdlijn april – december 2021.	In de plannen is opgenomen dat in ongeveer 10% van het park door energie coöperaties kan worden geïnvesteerd. Er is reeds budget voor onafhankelijke begeleiding toegezegd. De gemeente wenst ook een gelijkwaardige rol van de lokale energie coöperatie.	nvt

Reactie 10				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 2B waarbij de Blokkumersloot niet doorsneden dient te worden.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt
2	1	Indiener wenst dat de groenbuffer tijdens gehele zonnepark gehandhaafd dient te blijven.	Is ook de bedoeling en wordt vastgelegd in de omgevingsvergunning.	nee
3-4	1	Indiener wenst duidelijker vastgelegd te hebben dat de huidige gebruikers en aanwonenden regie krijgen over de inrichting van de bufferzone.	Is ook de bedoeling.	ja
5	2	Indiener is van mening dat er duidelijkheid moet komen over de plek van het Tennetstation inclusief gevolgen voor verkeer.	Dit zal in de volgende fase worden uitgewerkt.	nee
6	2	Indiener is van mening dat de omvang van de plannen in MWp en hectares moet worden	Zie 4a.2	nee

		gemaximaliseerd en dat buffers naar woningen verruimd moeten worden wanneer meer dan 250 Mwp wordt opgewekt.		
7-8-10-11-12-14-17-18-19	2	Indiener wenst diverse aspecten concreet uitgewerkt te zien in de visie: • Maximale geluidsbelasting realisatie- en gebruiksfase met nulmeting • Schittering en warmteafgifte panelen • lichthinder • verkeersbelasting	Zie o.a. 1.6, 1.9 en 2.4	ja
13	2	Indiener wenst geen recreatief medegebruik van niet omwonenden.	Gebied is niet alleen voor omwonenden, maar ook voor recreanten.	nee
15	2	Indiener is van mening dat de afgesproken Hyperloophoogte van 3 meter ten opzichte van maaiveld niet overschreden moet worden.	Zie 4.4	nee
16	2	Indiener wenst een onopvallende kleurstelling van de Hyperloop.	Voor de hyperloop is gekozen om de buis wit te schilderen. Deze kleur beperkt de thermische uitzetting van de stalen buizen het meest.	nee
20	2	Indiener wenst genoegdoening voor aanwonenden bewoners.	Bij de uitwerking zullen koppelkansen worden geanalyseerd en betaald.	nee

Reactie 11				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener is van mening dat het landschap niet beschadigd moet worden met zonneparken en/of windmolens. Windmolens op zee of energie opwekken uit getijden zou een uitkomst kunnen bieden. Een 'hagelslag' van zonneparken en windmolens zou voorkomen moeten worden.	Zie 2.6	nee

Reactie 12				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener is van mening dat zonnepanelen alleen op daken moeten worden toegepast. Indiener is wel positief over aardgas vrij, mits wordt ingezet op gebruik van bio methaan.	Zie 2.6	nee

Reactie 13				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 2b.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 14				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 2b.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 15				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 3a.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 16				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft grote bezwaren tegen het ontwikkelen van zonne-energie-industrie op land. Dagelijks uitzicht op een groot zonnepark zou zeer confronterend zijn.	Zie 2.6	nee
2	1	Indiener is van mening dat in de gebiedsvisie de indruk wordt gewekt dat de polder minderwaardig zou zijn waardoor een slecht plan gerechtvaardigd zou zijn.	Wij delen deze mening niet. Van belang is te constateren dat dit gebied al sinds 2005 als ontwikkellocatie bestempeld is.	nee
3	1	Indiener is van mening dat de gedeelde bolfoto's onduidelijk zijn en een te mooie	Zie 1b.1	nee

		voorstelling geven van de te verwachten situatie.		
4	2	Indiener is van mening dat de verkeersonveiligheid op het Eemskanaal Zuidzijde al 8 jaar wordt aangekaart, maar niet opgelost terwijl bewoners en weggebruikers dit wel verdienen. Niet enkel als er financiële ruimte over blijft of als compensatie. Idem voor snel internet.	Aan deze twee zaken wordt reeds gewerkt.	nee
5	2	Indiener geeft aan dat de polder tijdens de opstelling van de gemeentelijke beleidsdocumenten “The Next City” en “Groningen CO2 neutraal 2035” nog tot de gemeente Slochteren behoorde. Bewoners van de polder konden daardoor niet deelnemen aan het democratisch proces.	Zie 3.2. Beide aangehaalde beleidsstukken zijn ontwikkeld na de grenscorrectie.	nee
6	2	Indiener is van mening dat bewoners veel hebben ingebracht, maar dat zo goed als niets daarvan is opgenomen in de visie. Daarnaast is het participatietraject door de indiener als traumatisch ervaren. Onder andere doordat de beoogde ontwikkelingen in de polder niet ter discussie konden staan.	Geplande ontwikkelingen zonnepark, Hyperloop en transformatorstation zijn een gegeven in de gebiedsvisie. Participatie gaat over de inpassing van de geplande ontwikkelingen en het creëren van meerwaarde voor het gebied.	nee
7	2	Indiener vindt dat op blz. 12 in par 2.2 een negatief denkraam over de polder wordt geschetst dat wordt gebruikt om een slecht plan te verantwoorden. De aangehaalde geschiedschrijving zou onjuist zijn met betrekking tot het herbouwen van de kerk.	Zie 16.2	nee
8	3	Indiener leest op pagina 13 over de recente geschiedenis van energie en wonen in het gebied waarbij gerefereerd wordt aan de aanwezigheid van hoogspanningsmasten en een NAM-locatie. Volgens indiener wordt	Dat deze aspecten deel uitmaken van de polder kan niet betwist worden.	nee

		hiermee gepoogd de termen energiewinning en -distributie te koppelen aan dit gebied.		
9	3	Indiener heeft tijdens het participatietraject van Enexis/TenneT begrepen dat er voor de opgewekte energie in Meerstad-Noord geen ruimte meer is in de HS/MS-station Euroborg. Meerstad-Noord en Fledderbosch moeten hun elektriciteit overbrengen naar Vierverlaten. Tijdens de participatie is vermeld dat Fledderbosch vergund is met of zonder Meerstad-Noord. Dus het HS/MS station kan net zo goed aan de andere kant van het Eemskanaal komen.	Al sinds 2012 is het uitgangspunt in dit gebied het station te plaatsen.	nee
10	3	Indiener leest op pagina 13 over een gemeente Groningen die in 2012 al van plan is om het gebied, toen nog gemeente Slochteren, in te delen als zonnepark. De bewoners waren daarbij niet betrokken omdat ze geen inwoner waren van de gemeente Groningen.	Zie 3.2	nee
11	3	Indiener is van mening dat Gemeente Groningen en RES Groningen een veel te hoog bod neerleggen. Dit gelet op de motie Dik-Faber 2019, plannen kringlooplandbouw en advies WUR NL over 100 jaar.	Zie 2.6	nee
12	4	Indiener is van mening dat geld de drijfveer is en niet de benoemde doelen zoals milieu, energie en ecologie. Deze worden enkel ingezet ter verantwoording van de plannen.	In de ontwikkelingen komen diverse aspecten samen zoals milieu, energie en ecologie. Dat met een zonnepark geld kan worden verdiend wordt niet betwist maar is geen primaire drijfveer.	nee
13	4	De ruimte tussen de oostelijke ringweg en Meerstad wordt door indiener als beter geschikte locatie gezien voor grootschalige energie.	Zie 2.6	nee

14	4	Op pagina 15 leest indiener over landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het gebied wordt hier tekort gedaan. Achteruitgang van karakteristieke panden in gemeentelijk eigendom komt door toedoen van de gemeente Groningen.	Het wordt niet betwist dat enkele gemeentelijke panden slecht zijn onderhouden.	nee
15	4	Indiener is van mening dat het zonnepark niet op afstand blijft van de eigen huiswierde.	Zie 1.1	nee
16	4	Indiener vindt dat de natuurwaarden op pagina 17 onvolledig en negatief weergegeven worden. Bijvoorbeeld in de eerste alinea wordt beschreven dat er geen leven is, maar in de tweede alinea staat juist dat de polder fungeert als foerageergebied voor de dassen uit het NNN-gebied en voor de heikikker zowel als foerageergebied als voortplantingsplaats.	Indiener geeft de eerste alinea onjuist weer.	nee
17	5	Indiener vraagt aandacht voor ganzen en is van mening dat door zonnepark Meerstad-Noord en Fledderbosch 700ha niet meer kan worden bezocht door ganzen. Indiener ziet graag dat het cumulatieve aspect van deze twee zonneparken wordt betrokken bij de MER.	In de MER zal nader worden gekeken in hoeverre het zonnepark effect kan hebben op de verblijfs- en fourageermogelijkheden van ganzen. Daarbij opgemerkt dat het hier niet gaat om Natura2000-gebieden.	nee
18	5	Indiener is van mening dat op pagina 19 sprake is van onvolledige en gekleurde informatie tav de door Sweco berekende CO2 effecten tgv zonnepark en veenoxidatie.	Sweco heeft enkel een quickscan gemaakt van de eventuele effecten op veenoxidatie irt CO2. Het betreft geen volledige CO2 balans van het gebied. Dit was ook niet de doelstelling van het onderzoek.	nee
19	5	Indiener heeft tijdens het participatietraject de mogelijkheid van verticale bifaciale panelen ingebracht en is van mening dat deze diverse voordelen bieden. Naar mening van de indiener zal de opbrengst niet veel verschillen en de bodemwinst veel hoger zijn.	Bifaciale verticale paneelopstelling heeft een lagere opbrengst per hectare en is hoger ten opzichte van maaiveld. Voor dezelfde opgave van 250MWp zouden we minimaal tweemaal zoveel hectare nodig hebben. Een groene bufferzone zou daardoor dan niet mogelijk zijn.	nee

20	5	Op pagina 22 wordt aangegeven dat er gestreefd wordt naar een toename in biodiversiteit-, landschaps-, recreatie- en natuurwaarden. Indiener mist een concrete invulling hiervan.	Dit zal in de vervolgfase worden uitgewerkt.	nee
21	5	Indiener vraagt aandacht voor onder andere reeën in relatie tot de afscherming van het zonnepark aan de westzijde. Hier is geen bestaande sloot aanwezig, maar dat zou wel de voorkeur hebben boven hekwerken. Zowel vanuit het oogpunt van reeën als ook uitzicht.	Dit zal in de verdere planvorming worden bekeken.	nee
22	6	In de laatste alinea op pagina 28 wordt gesproken over de ruimtelijke opzet van de plannen. Indiener is van mening dat de afstand tussen woningen en het park niet evenredig is verdeeld. De impact voor bewoners aan het Eemskanaal is onevenredig groter. Ook vanwege de 'muur' die gevormd wordt door de dijk langs het Eemskanaal zuidzijde en de weg langs de dijk waar onvoorstelbaar hard wordt gereden. Voorgesteld wordt het gehele park meer op te schuiven richting de oostzijde van de polder.	Zie 1.1	nee
23	6	Indiener ziet graag dat het zonnepark op wat grotere afstand komt, maar bovenal dat er een route langs komt die toegankelijk is vanaf het eigen erf.	Zie 1.1 De invulling van de groene zone rondom is onderdeel van de planvorming na vaststelling van de visie.	nee
24	6	Indiener is van mening dat op pagina 28 een vertekenend beeld is neergezet door de vergelijking te maken met het park Fledderbosch waar 150m afstand wordt beschreven, maar in werkelijkheid 800m is gebruikt behalve voor de woningen van een	Er is geen vergelijk gemaakt met Fledderbosch in de gebiedsvisie. Er wordt slechts verwezen naar het beleidskader zon in Ten Boer waarin een minimale afstand van 150m is vastgelegd.	nee

		medewerker en initiatiefnemer. Daarnaast in vergelijking met Fledderbosch, waar men een uitzicht heeft van 4km zonder park, heeft men in Meerstad-Noord een uitzicht van 25km. Dan is 300m wel erg dichtbij.		
25	6	Indiener is wezen kijken bij zonnepark Rode Haan en aldaar geschrokken van de continu aanwezige fluittoon uit de transformatorhuisjes. Daardoor is er angst voor geluidsoverlast.	Zie 1.6	nee
26	6	Indiener is van mening dat koppelkansen, zoals verbeteren verkeersveiligheid Eemskanaal zuidzijde of versnelde aanleg van snel internet, niet als compensatie kan worden gezien.	Deze aspecten worden reeds verkend.	nee
27	7	Indiener vindt dat beide Hyperloop tracés erg dicht bij het eigen perceel liggen en ziet liever geen Hyperloop.	De Hyperloop is een vast gegeven in de gebiedsvisie. Er zal aan alle wettelijke normen worden voldaan.	nvt
28	7	Indiener is van mening dat eigenlijk geen Reactie te geven is over de Hyperloop omdat er sprake is van te veel onduidelijkheden. Bijvoorbeeld over de hoogte van de buis boven maaiveld die na het participatietraject nog met een halve meter is verhoogd. Ook de onduidelijkheid irt geluidsoverlast van bijvoorbeeld generatoren voor de onderdruk.	Zie 4a.4. Aspecten worden bij vergunningverlening getoetst aan de wet.	nee
29	7	Op pagina 35 wordt een verwachte netto bodemverbetering beschreven waarop tevens gemonitord zal worden. Indiener merkt op dat er niet is beschreven wat de consequenties zijn wanneer uit monitoring blijkt dat geen sprake is van een netto bodemverbetering.	Wordt in de verdere planvorming geanalyseerd.	nee

30	7	Indiener interpreteert de concept gebiedsvisie als een visie met eenzijdige blik waarbij alles in een bepaalde richting wordt goedgepraat. De visie is tot stand gekomen ondanks het zeer tegenvallende participatieproces. Indiener verzoekt de gemeenteraad de concept gebiedsvisie niet vast te stellen.	Participatie is niet te verwarren met draagvlak. Er zijn diverse bewonersbijeenkomsten, informatieavonden, huis aan huis brieven, open info op dropbox en youtube gezet waarbij een ieder de gelegenheid heeft gehad te reageren.	nee
----	---	---	---	-----

Reactie 17a				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener vindt het jammer dat er überhaupt een zonnepark, hyperloop en TenneT onderstation worden gerealiseerd in de polder. Zeker naast alle problemen rondom de aardbevingsproblematiek waar indiener mee te maken heeft.	Zie 2.6	nee
2	1	Indiener is van mening dat de concept gebiedsvisie op een aantal gebieden weinig concreet is. Onder andere door woorden als waarschijnlijk, indien mogelijk, moet nader onderzocht worden, of indien technisch of financieel haalbaar. Angst is dat gemeente de visie achteraf nog in negatieve wijze kan aanpassen zonder dat omwonenden daar iets tegen kunnen doen.	Zie 1.8	ja
3	1	Indiener is van mening dat het TenneT onderstation zo dicht mogelijk bij de NAM locatie moet worden gerealiseerd. In de gebiedsvisie staat echter dat dit afhankelijk is van de technische en financiële haalbaarheid. Indiener vindt dat het onderstation niet dicht bij omwonenden mag komen te staan en de bufferzone heilig is. Bij voorkeur bij een	Zie 4.3	nee

		ander groot zonnepark en niet in de polder bij Lageland.		
4	2	Indiener vindt dat opgenomen moet worden dat het zonnepark maximaal 250 MWp energie gaat opwekken én maximaal 175 hectare groot zal worden. Efficiëntere panelen maken dat het park kleiner kan worden en de bufferzone ruimer.	Zie 4a.2 en 18.3	nee
5	2	De Hyperloop moet volgens indiener niet hoger geplaatst worden dan 3,0 meter boven het laagste maaiveld.	Zie 2.7	nee
6	2	Indiener mist toezeggingen over veiligheid, geluid en verlichting in relatie tot de Hyperloop.	Komt uit de MER beoordeling en eventuele maatregelen zullen vastgelegd worden in de voorschriften van de omgevingsvergunning.	nee
7	2	Indiener vindt dat in de visie toegevoegd moet worden dat de gemeente geluidsisolerende maatregelen zal treffen bij omvormers en transformatoren waardoor er ter plaatse van de woongevels geen geluidstoename zal ontstaan.	Dit wordt onder andere bedoeld met gebruik maken van best beschikbare technieken.	nee
8	2	Indiener is van mening dat in de visie duidelijk moet worden aangegeven dat de omwonenden meedenken, meepraten en meebeslissen over de inrichting en het gebruik van de bufferzone.	Zie 2.8 Dit is vanaf het begin al duidelijk en de bedoeling.	nee
9	2	Indiener vindt dat er onevenredige en buitenproportionele ontwikkelingen staan te gebeuren in de polder. Ruimhartige compensatie voor zowel de inwoners van Groningen als van Midden Groningen zou concreet moeten worden gemaakt in de gebiedsvisie. Inclusief een zorgvuldig participatieproces waarin bewoners met elkaar bepalen hoe ze een lokale geldstroom	Er komt financiële ruimte voor diverse koppelkansen.	ja

		creëren voor het gebied waarvan leefbaarheids- en duurzaamheidsprojecten kunnen worden opgezet.		
--	--	---	--	--

Reactie 17b				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 2B. Dit tracé heeft de beste landschappelijke inpassing in het gebied. Ook houden we zo de bufferzone ten oosten van de Blokkumersloot in stand. Wat mij tenslotte aanspreekt is dat er bij dit tracé een fietspad wordt aangelegd. Ik zit nog dagelijks op de fiets en dit lijkt me een leuk nieuw ommetje.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 18				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft de gesprekken rondom de polderplannen tot nu toe als tijdrovend en energie-slurpend ervaren. Mede doordat de grootte van het zonnepark al door de gemeente was bepaald en de Hyperloop een gegeven was. Daarbovenop werd gedurende het verloop van de participatie opeens de komst van een groot TenneT onderstation aangekondigd.	Vanaf dag 1 duidelijk dat het om inpassing van de plannen gaat bij de participatie. Onderstation stond al in eerder door gemeenteraad vastgestelde beleidsdocumenten, is besproken en was dus niet nieuw.	nee
2	1	Indiener vindt dat het in de gebiedsvisie ontbreekt aan concrete genoegdoening door termen zoals “Wanneer financieel, ruimtelijk en technisch mogelijk is worden ook de wensen van de bewoners meegenomen”. Welke zijn dat en wie bepaalt wat wenselijk is?	Zie 1.8	ja
3	1	Afspraak: In de polder wordt maximaal 250 mWp energie opwek gerealiseerd op	Het maximum van 175 hectare is vastgelegd.	nee

		maximaal 175 hectare. Wij verzoeken u beide waarden op te nemen in de gebiedsvisie.		
4	1	De waarde “maximaal 175 ha” zal lager worden indien blijkt dat door nieuwe technieken hogere paneelopbrengsten te realiseren zijn of door nieuwe technische inzichten minder hectare zonnepark nodig is voor realisatie van 250 MWp.	Zie 18.3	nee
5	1	Indiener mist concrete onderbouwing van 250 MWp in Lageland; er ligt alleen een onderbouwing van de totale energie opgave van de gemeente Groningen van 500 MWp nieuwe zonne-energie.	Komt uit door gemeenteraad vastgestelde beleidsdocumenten.	nee
6	1	Volgens indiener moet de gemeente de zonneladder toepassen waarbij pas grootschalig op (landbouw)grond mag worden gerealiseerd als alle andere opties niet mogelijk zijn.	Het zijn parallelle sporen, niet volgordeelijke.	nee
7	1	Conform principe zonneladder denkt indiener dat een gigantisch potentieel oppervlak aan ruimte in de gemeente Groningen voor zonnepanelen niet in beschouwing is genomen. Bijvoorbeeld dubbelzijdige zonnepanelen als geluidscherm langs de ringwegen en A7/A28. Of op daken van bedrijven en grote (woon)boerderijen, op overkappingen van P+R-plekken en afgelegen delen van kanaaloevers.	Voor daken is een aparte doelstelling waarbij het uitgangspunt is om zoveel als mogelijk geschikt dakoppervlak te benutten. In het beleid is reeds berekend dat maximaal circa 310 MW op daken gerealiseerd kan worden. Parallel aan deze opgave geven wij invulling aan de ambitie om naast zon op daken ook voor 500MW aan zonnepark te realiseren. We zitten nu op 65 MW op daken en 26 MW in zonneparken (meting 2020).	nee
8	1	Indiener vraagt of gemeente bereid is een minder groot zonnepark op de landbouwgronden in de polder Lageland te realiseren door samen met de coöperatieve beweging, conform de principes van de	Zie 2.6	nee

		zonneladder, op bestaande locaties zonnepanelen te plaatsen?		
9	1	Indiener wenst de volgende afspraak: Bestaande watergangen vormen zoveel mogelijk de natuurlijke afscheiding van het zonnepark. Er worden geen hekken geplaatst, zodat wild zich vrij door het gebied kan bewegen.	Dit is al in de gebiedsvisie opgenomen.	nee
10	2	Indiener vraagt voor bewoners die knelpunten ervaren met de contourgrenzen van het zonnepark, als gemeente te zoeken naar ruimte binnen de bestaande contourgrenzen, maar schuift daarbij niet de contourgrenzen naar elders op.	Zie 1.1	nee
11	2	Indiener wenst de volgende afspraak te maken: De gemeente zorgt voor geluidsminimalisatie door geluidsarme installaties te plaatsen en geluidsisolerende maatregelen aan te brengen in de behuizing om de installaties.	Zie 17a.7	nee
12	2	Indiener is van mening dat transformatoren en omvormers niet aan de randen van het zonnepark dienen te worden geplaatst, maar zoveel mogelijk in het middendeel.	We hebben dezelfde mening.	nee
13	2	Indiener vindt dat schittering en warmte afgifte van alle zonnepanelen door aanvullende maatregelen zoveel mogelijk moet worden geminimaliseerd.	Gezien de afstand tot de woningen zal van warmteafgifte en geen sprake zijn. Zie 23-24	nee
14	2	Door indiener gewenste afspraak: Rondom het zonnepark komt alleen lage, natuurlijke begroeiing. Geen hoge bomen of bos.	De discussie over de invulling van de brede buffer zal bij de verdere planvorming spelen.	nee
15	2	Indiener vindt dat overlast voor omwonenden tot een minimum beperkt moet worden door	Daar waar mogelijk zullen we dit doen. Eventuele overlast zal tot een minimum worden beperkt.	nee

		vooraftgaand aan de aanleg de lage natuurlijke begroeiing te realiseren.		
16	2	Door indiener gewenste afspraak: de hoogte van de installaties bedraagt maximaal 2 meter boven maaiveld.	Gezien de vraag om duidelijkheid wordt de hoogte van installaties van het zonnepark maximaal 2.50 boven maaiveld.	ja
17	2	Indiener wenst de volgende afspraak: er vindt geen verstoring plaats in het netwerk van watergangen.	Bij de verdere planvorming zal een waterhuishoudkundig plan worden gemaakt voor de nieuwe invulling. Aanpassing van de watergangen is echter noodzakelijk.	nee
18	2	Indiener heeft voorkeur voor Hyperlooptracé 2B.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt
19	2	Door indiener gewenste afspraak: De hyperloop krijgt een maximale hoogte van 3 meter boven het laagste punt van het maaiveld. Eventueel moet een deel van de hyperloop van hoger gelegen delen worden ingegraven zodat maximale hoogte van 3 meter niet wordt overschreden.	Zie 4a.4.	nee
20	2	Indiener vindt dat de Hyperloop zo weinig mogelijk moet opvallen in de omgeving. Graag met kleurstelling van de buis hiermee rekening houden.	Zie 10.16	nee
21	2	Vanwege de aardbevingsproblematiek en de vele verzakkingen waar woningen in het gebied op dit moment al mee te kampen hebben, verwacht indiener dat de funderingspalen van de hyperloop niet worden geheid maar geboord.	Zie 2.1	nee
22	2	Indiener is van mening dat de hyperloop ook na ingebruikname de wettelijke geluidsnormen niet mag overschrijden. Wij vragen om toepassing van de stilst mogelijke technieken en aanvullende maatregelen om geluidsemissie tot een minimum te beperken.	Dit willen wij ook. Er kan geen sprake van zijn dat de wettelijke geluidsnormen worden overschreden.	nee

23	2	Indiener verwacht een concreet lichtplan voor de polder in de gebiedsvisie. We verwachten dat huidige duisternis wordt gerespecteerd en de hyperloop 's avonds en 's nachts niet zichtbaar is, behoudens noodverlichting die aangaat bij beweging of calamiteiten.	Gebiedsvisie gaat niet tot het gevraagde detailniveau. De gevraagde details maken onderdeel uit van het vergunningentraject.	nee
24	2	Snel internet ontbreekt in grote delen van de polder. Alleen de zogenaamde "witte adressen" kunnen binnenkort tegen betaling een aansluiting op het provinciale glasvezelproject verwachten. Hardt hyperloop zal ter plaatste van het testcentrum ook glasvezelkabel willen hebben. Indiener verzoekt Hardt als compensatie voor de overlast, alle aanwonenden aan te sluiten op de glasvezelkabel, ook de zogenaamde "grijze adressen".	Dit wordt reeds bekeken.	nee
25	3	Indiener wenst de volgende afspraak: Het TenneT onderstation wordt zo dicht mogelijk bij de NAM locatie gerealiseerd.	Zie 4.3	nee
26	3	Indiener wenst de volgende afspraak: Het onderstation wordt zoveel mogelijk middels natuurlijke afscheiding aan het zicht onttrokken.	Het station zal landschappelijk worden ingepast.	nee
27	3	Indiener vraagt bijzondere aandacht voor het geluid, en dringt aan op toepassing van zo stil mogelijke technieken, aangevuld met maatregelen om overlast aan de omgeving tot een minimum te beperken.	Zie 1.6 en 17a.7	nee
28	3	Vanwege de aardbevingsproblematiek en de vele verzakkingen waar de woningen op dit moment al mee te kampen hebben, verwacht indiener dat de funderingspalen van het onderstation niet worden geheid, maar	Zie 2.1	nee

		geboord. Dit levert ook aanzienlijk minder geluidsoverlast op.		
29	3	Indiener mist een onderbouwing waarom het TenneT onderstation perse in de polder Lageland moet komen en stelt daarom een alternatieve locatie voor. Indiener vraagt of de gemeente bereid is, vanwege de buitenproportionele belasting van onze polder, dit onderstation te plaatsen bij één van de andere zonneparken?	Zie 18.1	nee
30	3	Door indiener gewenste afspraak: Aan onze zijde van de polder (oost) vormt de Blokkumersloot de natuurlijke begrenzing van het zonnepark. De bufferzone tussen de Blokkumersloot en Hamweg wordt gehandhaafd en behoudt zijn agrarische karakter gedurende de hele periode dat er een zonnepark aanwezig is.	Zie 18.14.	nee
31	3	Door indiener gewenste afspraak: bewoners gaan per polderzijde meedenken, meepraten en meebeslissen over de inrichting van de bufferzone. Zij zijn ook degene die er tegenaan moeten kijken en weten het beste wat er per polderzijde past en wenselijk is.	Zie 18.14	nee
32	3	De dorpskern van Lageland ligt in de agrarische gemeente Midden Groningen. Indiener pleit voor een open en landelijk ingerichte oostelijke bufferzone, waarin plek is voor biodiversiteit, duurzame en natuurvriendelijke activiteiten, ook voor duurzame agrarische activiteiten.	Zie 18.14	nee
33	3	Indiener vindt het belangrijk dat de oostelijke kant van de polder bij de inrichting van de	Samenwerking met door bewoners aangedragen ecooloog.	nee

		bufferzone wordt ondersteund door een agrarisch ecooloog i.p.v. een stadsecoloog.		
34	3	Bewonersregie voor de bufferzone komt naar mening van de indiener niet duidelijk naar voren, maar is wel afgesproken in het participatietraject. Daarom wil indiener graag de volgende afspraak: Bewonersregie geldt per polderzijde.	Zie 18.14	nee
35	3	Indiener pleit voor mogelijkheden tot bewonersgebruik van de bufferzone. Hiermee kunnen bewonersinitiatieven voor duurzaam groengebruik worden gerealiseerd. Ook huidige pachters die woonachtig zijn in het gebied dienen met voorrang een plek te krijgen.	Zie 18.14	nee
36	3	Indiener is van mening dat in de polder Lageland onevenredige en buitenproportionele ontwikkelingen staan te gebeuren. Indiener verwacht royale compensatie op huishoudniveau voor hinder en overlast. Voor alle omwonenden, dus ook de inwoners van Midden-Groningen.	Zie 10.20	nee
37	3	Daarnaast geeft indiener aan als bewoners de mogelijkheden voor financiële participatie te willen onderzoeken. De gemeenschap is klein en hecht, door zelf en samen een eerlijk participatieproces te doorlopen kunnen we dit zo houden. Financiële participatie kan een lokale geldstroom voor het gebied creëren, waarvan bewoners eigen leefbaarheid- en duurzaamheidsprojecten kunnen realiseren.	Zie 9.1	nee
38	3	Indiener is van mening dat fysieke maatregelen zoals het vergroten van de verkeersveiligheid bij de Borgsloot,	Zie 16-26	nee

		Eemskanaal ZZ of Slochterdiep en de aanleg van extra fietspaden belangrijk zijn, maar dat had vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid al lang geregeld moeten zijn.		
39	4	Indiener verwacht nul-metingen, waarin alle milieu- en veiligheidsaspecten worden vastgelegd en worden gerespecteerd als na te streven waarden.	Zie 2.4	nee
40	4	Indiener verwacht een geluidsplan voor het gebied, waarin concreet de te nemen maatregelen staan die de huidige stilte in het gebied respecteren en waarborgen. Indiener verwacht ook dat daarin sancties worden opgenomen wanneer geluidsnormen niet worden gerespecteerd.	Zie 1.6	nee
41	4	Indiener verwacht een lichtplan voor het gebied, waarin concreet de te nemen maatregelen staan die de huidige duisternis in het gebied respecteren en waarborgen.	Wordt bij verdere planvorming betrokken.	nee
42	4	Indiener verwacht een verkeersplan voor het hele gebied, waarin concreet de te nemen maatregelen staan die de veiligheid van bewoners garanderen. Denk aan smalle wegen, smalle en slecht onderhouden bermen en het ontbreken van fietspaden.	Wordt bij verdere planvorming betrokken .	nee
43	4	Indiener is van mening dat de aandacht voor biodiversiteit nu vooral gericht is op toekomstige dier- en plantsoorten en dat aandacht voor het leef- en foerageergebied van de huidige diersoorten waaronder haas, heikikker, ree, gans, enz.	Zie 2.4. Er is aandacht voor en wordt onderzoek gedaan naar alle Flora en Fauna.	nee

44	4	Indiener verwacht dat in de gebiedsvisie als randvoorwaarde wordt opgenomen dat het leef- en foerageergebied van genoemde huidige diersoorten gewaarborgd blijft. En welke maatregelen dat mogelijk maken.	Er zal sprake zijn van een nieuwe invulling van het gebied waardoor niet te betwisten valt dat er iets gaat veranderen.	nee
45	4	Indiener mist in de gebiedsvisie een ecologische onderbouwing van de gevolgen voor de biodiversiteit en het ecosysteem wanneer het immense zonnepark wordt gerealiseerd. Daarom verzoekt indiener de uitkomsten van de MER studie met terugwerkende kracht als randvoorwaarden op te nemen in de gebiedsvisie.	Dit zal in de verdere planvorming worden betrokken. Indien het MER aangeeft dat er specifieke mitigerende maatregelen moeten worden genomen, dan zullen wij deze via de omgevingsvergunning gaan regelen.	nee
46	4	Indiener ziet een koppelkans door de geplande natuurlijke groenstroken aan de noord- en zuidzijde van het Slochterdiep aan elkaar te koppelen. Aan de zuidzijde heeft Bureau Meerstad een groene natuurstrook voorzien en aan de noordzijde is in de gebiedsvisie een natuurlijke groenstrook opgenomen.	Deze koppelkans zien wij ook.	nee
47	1br	Omdat de concept gebiedsvisie zoveel onzekerheden beschrijft, vindt indiener dat het mogelijk moet zijn om op een later moment alsnog op de onzekerheden alsook op gewijzigde- en nieuwe gezichtspunten te kunnen reageren zodra de plannen concreter worden.	Er zal in het verdere proces nog steeds ruimte blijven voor verdere inbreng.	nee

Reactie 19				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener kijkt vanuit zijn huis de hele polder over en is van mening dat een industrie achtige inrichting van dit gebied heel onlogisch, onverstandig en heel onwenselijk is.	Zie 2.6	nee

2	1	Indiener vindt zonnepark en hyperloop industriële activiteiten. Die mogen niet plaatsvinden in NNN gebieden en Natura 2000 gebieden zoals wordt beschreven in de gebiedsvisie. Naar het inzicht van de indiener dan niet nabij Roegwold, Noorddijk en natuurgebied Veldzicht. Daarnaast benoemt indiener dat provincie en gemeente randvoorwaarden stellen voor het ontwerpen van zonneparken.	Zie 2.6 Over de invulling van de polder wordt afgestemd met onder andere de Provincie. De polder is door de Provincie in haar Omgevingsverordening niet aangewezen als natuurgebied.	nee
3	1	Indiener vindt dat een aantal bewoners wel benadeeld worden door de nabijheid van de objecten en verzoekt de plannen zó aan te passen, dat 'de pijn' voor hen verzacht wordt tot het niveau van het merendeel van de polderbewoners.	Zie 1.1	nee
4	2	Indiener leest in de inleiding dat de inrichting van de polder "zo goed mogelijk in overeenstemming met omwonenden" tot stand is gekomen. In hoofdstuk 3, Visie, staat dat de buitencontouren van het zonnepark "met de bewoners is afgestemd". Indiener wil benadrukken dat deze opmerkingen de suggestie kan wekken dat de bewoners het eens zijn met de uitvoering van de plannen zoals in dit conceptplan beschreven.	Participatie is inderdaad niet te verwarren met instemming.	nee
5	2	Indiener geeft aan dat bij de aankondiging van de komst van de Hyperloop in de polder, de indruk werd gewekt dat het een nog niet eerder vertoond innovatief project zou zijn. Indiener is dan ook verbaasd later in de media te lezen, dat er in Amerika al van die testbanen bestaan, zelf voor personenvervoer.	Zie 5a.5	nee

6	2	Indiener benoemt dat de hyperloop niet max. 2 meter boven het maaiveld komt te staan (zoals toegezegd) maar mogelijk 3,5 meter.	Onjuist. Initieel maximaal 3,0m aangegeven. In concept gebiedsvisie stond maximaal 3,5m. Zie 4a.4	nee
7	2	Indiener vindt dat in de concept gebiedsvisie nog een aantal 'open eindjes' staan. Opmerkingen die het plan vriendelijk maken maar waarvan nog lang niet vast staat dat het ook gaat gebeuren.	Zie 1.8	ja
8	2	Indiener wil graag weten waar het transformatorstation komt te staan omdat dit wel een heel beeldbepalende factor in de polder is en daarom dus wel degelijk in de gebiedsvisie thuis hoort. En welke afmetingen gaat die krijgen?	Paragraaf 4.2 in de gebiedsvisie geeft de afmetingen. De locatie wordt in de verdere planvorming met Tennet en Enexis bepaald waarbij de uitgangspunten in de visie zijn neergelegd. Zie 4.3	nee
9	2	Indiener is van mening dat de onlangs gedeelde 3D-verbeeldingen helemaal niet het beeld weergeven wat het uiteindelijk zal worden. Onder andere kloppen de afstanden volgens indiener niet.	Zie 1b.1	nee
10	3	Indiener geeft aan dat de plannen voor iedereen heel ingrijpend zijn v.w.b. woonplezier, natuurbeleving, ruimtebeleving. Voor deze elementen zijn veel inwoners naar dit platteland nabij de stad verhuisd, ook de nieuwe bewoners van Meerstad wisten niets van dit 'industriële project'.	Zie 2.6	nee
11	3	Als de technische ontwikkelingen het tzt mogelijk maken om met 2/3 van de oppervlakte het quotum te halen vraagt indiener dat dan ook te laten gebeuren.	Zie 17a.2	nee
12	3	Indiener merkt op dat in deze gebiedsvisie niets staat over mogelijke geluid en lichtoverlast van zonneveld, transformatiestation en hyperloop.	Zie ook 1.6 & 18.22	ja

Reactie 20				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener vindt het stuitend dat de Groningers nog altijd kampen met de gevolgen van de aardgaswinning terwijl beleidsmakers alweer een nieuwe wijze hebben gevonden om onze provincie te misbruiken voor het opwekken van energie.	Zie 2.6	nee
2	1	Indiener constateert dat men wel energie uit Groningen wil, maar snel internet aanleggen wordt ontzegd omdat de aansluiting te duur zou zijn.	Hier zijn we al mee bezig.	nee
3	2	Indiener is van mening dat het onwenselijk is akkerland op te offeren voor een zonnepark. Er zijn voldoende alternatieven.	Zie 2.6	nee

Reactie 21				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener is van mening dat de concept gebiedsvisie te veel gericht is op enkele snel te realiseren doelstellingen van de Gemeente Groningen zonder zorgvuldig onderzoek/toetsing van alle belangrijke tegenargumenten.	Zie 2.6	nee
2	2	Indiener geeft aan een groen hart te hebben maar moeite te hebben met de uitwerking van de realisatie van de 'The Next City', ook omdat bewoners van het gebied destijds niet betrokken zijn geweest.	Zie 3.2 en 16.5	nee
3	2	Indiener is van mening dat Groningen juist zuinig om zou moeten gaan met groene gebieden die vlakbij de stad liggen.	Zie 3.2 en 2.6	nee

4	2	Indiener vindt het vreemd dat een open landschap met een voornamelijk agrarische functie en karakteristieke boerderijen wel tot industriegebied gedevalueerd mag worden, maar dat industriegebieden geen energie hoeven op te wekken.	Zie 2.6	nee
5	2	Indiener geeft aan als bewoners en ondernemers van de polder, naast het verlies van uitzicht, groen en rust, erg bezorgd te zijn over de lasten die daar nog bovenop komen. Lasten zoals geluidsoverlast, lichtvervuiling, horizonvervuiling, stralingsgevaar en devaluatie van ons langzaam opgebouwd pensioen.	Zie 1.6	nee
6	2	Indiener vraagt een afstand van 500m te garanderen tot aan de plannen vanaf alle erven.	Zie 1.1	nee
7	2	Indiener vraagt te eisen dat alle ontwikkelaars en bedrijven die gaan ondernemen in de polder van Lageland, moeten zorgdragen dat de geluids- en lichtoverlast, die zij met hun bedrijfsvoering produceren, tot een minimum wordt beperkt.	Zie oa 1.6. Dat willen wij ook zoals genoemd in de gebiedsvisie: Best Beschikbare Technieken	nee
8	2	Indiener merkt op dat het in de gebiedsvisie opvalt dat de natuurlijke en landschappelijke waarde van de polder lager ingeschat lijkt te worden dan vele buurtbewoners (waaronder biologen en ecologen) dit zouden omschrijven.	Beleving en waardering van natuur door bewoners worden niet bestreden. Alleen feitelijke informatie (databases als NDFF) door voldoende onderzoeken (waaronder literatuur en veldonderzoeken) van daarvoor gecertificeerde bureaus zijn bepalend voor de planvorming. Bovenal moet wet en regelgeving worden gevolgd.	nee
9	2	Indiener vraagt aanpassingen in de gebiedsvisie over wat als verbetering gezien mag worden voor wat betreft het aantal, de soorten en de kwaliteit van de flora en fauna.	Een visie voorziet niet in een minutieus uitgewerkt plan. In de beoogde uitwerkingen worden verschillende onderwerpen concreter gemaakt. Vooralsnog geldt dat natuur (flora, fauna, soorten, bodem) uiterst dynamisch	nee

			is en zich niet eenvoudig rekenkundig laat bepalen of voorspellen. Niet alleen ruimtelijke inrichting speelt daarbij een rol, maar ook het klimaat, het beheer, de regio en de directe omgeving en beheer van woningen en woonerven. Vandaar dat monitoring een goed instrument lijkt om ontwikkelingen te volgen en mogelijkheden biedt om bij te kunnen sturen. Of en hoe eventuele aanpassingen moeten of kunnen worden verricht kan nu niet worden vastgesteld.	
10	3	In relatie tot veiligheid vraagt indiener zich af hoeveel straling het Tennet middenspanningsstation afgeeft.	Het station zal op voldoende afstand tot de woningen komen om straling uit te sluiten.	nee
11	3	Indiener vraagt zich af hoe het TenneT middenspanningsstation reageert op de aanwezigheid van de Hyperloop en de gasbuizen van de Gasunie in de ondergrond.	Wordt in samenhang ontwikkeld.	nee
12	3	Indiener geeft aan dat ook over de veiligheid van hyperloop helemaal niets bekend is. Wat is bijvoorbeeld de geluidssterkte van de generatoren (die zorgen voor de onderdruk) en die van de remmen?	Zie de MER beoordeling die als bijlage bij de gebiedsvisie is opgenomen.	nee
13	3	Indiener vraagt zich af welke gevolgen aardbevingen en bodemdaling hebben voor zonnepark, Hyperloop en TenneT station en daarmee voor de veiligheid van de bewoners.	Zie 2.1	nee
14	3	Indiener is van mening dat de gemeente te weinig onderzoek heeft gedaan naar alle veiligheidsaspecten waar omwonenden mogelijk mee te maken krijgen.	Het betreft de realisatie van een zonnepark op ruimte afstand van woningen. Hyperloop zie 21.12	nee
15	3	Indiener vraagt om alle zorgen over veiligheid nader te laten onderzoeken en niet de bewoners 'af te kopen' met een geldbedrag voor het inhuren van onafhankelijk experts.	Bij de vergunningverlening worden alle wettelijk benodigde onderzoeken uitgevoerd. Het ter beschikking stellen van een geldbedrag voor het inhuren van eigen experts is op uitdrukkelijk verzoek van de	nee

			participatiegroep aan de betrokken wethouders mogelijk gemaakt.	
16	3	Indiener geeft aan dat er rondom de polder meerdere wegen en kruispunten zijn die als gevaarlijk bestempeld kunnen worden.	Wordt reeds aan gewerkt.	nee
17	4	Indiener zou het mooi vinden als de omgeving meer wordt ingericht op deze duurzame vormen van transport en verkeer.	We delen deze mening.	nee
18	4	Als de plannen door gaan hoopt indiener dat alle gebruikers veel plezier kunnen beleven aan het terugbrengen van de Fivel.	We delen deze mening.	nee
20	4	Indiener vraagt aandacht voor het feit dat de afgelopen maanden als zeer belastend en enerverend zijn ervaren.	We realiseren dat veel gevraagd wordt van bewoners. Daarom hebben we ook de mogelijkheid geboden enkel via nieuwsbrieven of via online documentatie op de hoogte te worden gehouden.	nee
21	4	Daarnaast voelt indiener zich als bewoner niet serieus genomen in dit proces. Uit allerlei bronnen weet indiener dat alle voorbereidingen voor dit hele plan al lang in werking zijn gezet.	Participatie is geen instemming. De voorbereidingen zijn niet in gang gezet. De bestaande 110kV-mast is gemoderniseerd, staat los van de ontwikkeling. Er zijn nog geen subsidies toegekend.	nee
22	4	Indiener vraagt waarom er niet gekeken kan worden naar het plaatsen van zonnepanelen op industrieterreinen en daken van bedrijven, dat wordt direct van tafel geveegd.	Zie 2.6	nee
23	5	Indiener is van mening dat de omwonenden van de polder onevenredig getroffen worden. Ook al zijn we met weinig in aantal; we hebben hier vele decennia gewoond, ondanks het ontbreken van allerlei faciliteiten en diensten die door andere Nederlanders als vanzelfsprekend worden gezien. De polder was altijd een vergeten gebied.	Zie 3.4	nee
24	5	Indiener is van mening dat de impact van minimaal 25 jaar lang drie grote elementen	Zie 2.6 en 3.1	nee

		(zonnepark, spanningsstation en hyperloop 10 jaar) in de polder te moeten dulden extreem is voor de bewoners.		
25	5	Als indiener een wens zou uitspreken voor de toekomst van de polder, kan er rondom de NAM-locatie of de hyperloop ruimte beschikbaar gesteld worden voor niet al te veel zonnepanelen, maar moet de rest van de polder zo veel mogelijk intact worden gehouden.	Zie 1.1	nee
27	5	Het heeft sterk de voorkeur van indiener om de zonnepanelen, het spanningsstation en de hyperloop (als die echt hier moeten komen) aan het zicht te onttrekken door het gebruik van bosschage/struiken/ boompjes of andere natuurlijke afzettingen.	We delen deze mening.	nee
28	5	We vragen de leden van de Raad om de bewoners van de polder ruimhartig tegemoet te komen in de last die ze nu al dragen, maar door de nieuwe gebiedsvisie vergoot gaat worden. We vragen tevens dat de uitwerking van de gebiedsvisie niet mag leiden tot lagere taxatie van de woningen en ander ontroerend goed.	Planschade is een wettelijk vastgestelde regeling.	nee
29	5	Indiener vraagt in ieder geval ook de NAM-locatie mee te nemen als zoekgebied voor de zonnepanelen. Er wordt op deze locatie geen gas meer gewonnen immers.	Dit is reeds in de visie opgenomen.	nee

Reactie 22				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener zou het een goede zaak vinden als er bij alle veranderingen in dit gebied, óók mogelijkheden komen om het vrije wonen	Er is al lang sprake van het toevoegen van een klein aantal woningen in de zuidwesthoek. Tijdens de doorlooptijd van het zonnepark is het niet uit te sluiten	ja

		daar te behouden en liefst te versterken. Met het Hyperloop project en 175 hectare zonnepanelen is het maar een kleine stap om hier óók het (hoognodige) experimenteren met bouw- en woonvormen toe te staan.	dat daar woningbouw komt. Dit zal voor de volledigheid in de gebiedsvisie worden benadrukt.	
2	1	Indiener is van mening dat een uitbreiding van bewoners, met name kinderen, de buurt zal versterken.	zie 22.1	Nee
3	1	Indiener stelt voor de twee boerderijen van de gemeente aan de Zuiderweg te verbouwen in een aantal appartementen voor 50+-ers, aangevuld met bijvoorbeeld tiny houses en wat werkplekken.	Zie 22.1	Nee

Reactie 23 (Dorpsbelangen Lageland eo)				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener is van mening dat wetenschappelijk bewezen is dat zonneparken invloed kunnen hebben op de biodiversiteit van de omgeving. Indiener stelt invulling van dit onderwerp voor.	Dit delen we. Elk menselijk gebruik van landschap heeft invloed. Ook het huidige landbouwkundige gebruik van grondbewerking, bemesten en gewasbescherming. De vraag is vooral hoe en of dit gebruik schadelijke of nadelige dan wel onomkeerbare gevolgen heeft of anderzijds ook positief kan bijdragen aan natuurwaarden.	nee
2	1	Indiener geeft aan dat volgens diverse onderzoeken zonneparken gemiddeld 25-40 levensjaren krijgen. Indiener wil graag weten wat de bestemming van het gebied wordt na deze periode; een nieuw zonnepark of terug naar landbouw?	Het gebied blijft in eigendom van de gemeente. Welke behoeften er over 25+ jaar zijn is op dit moment nog niet te zeggen.	nee
3	1	Ten aanzien van leefkwaliteit verlangt indiener dat een brede groenzone in het gebied behouden blijft.	Een groene bufferzone maakt onderdeel uit van de gebiedsvisie. Precieze invulling is een participatietraject dat wordt opgestart na instemming van de gemeenteraad met de gebiedsvisie.	nee

4	2	Indiener vindt dat het moet gaan om een geïntegreerde aanpak waar energie, recreatie, natuur, landbouw, overige klimaatopgaven, werkgelegenheid en wonen evenredig worden gewaardeerd.	Zie 3.2	nee
5	2	Indiener leest in de concept gebiedsvisie dat het cultuurlandschap als geheel niet van bijzondere waarde wordt geschat. Terwijl het Cultuurhistorische Waarde kaart (CWK) alleen nog maar het landschap heeft geïnventariseerd en gewaardeerd.	De CWK bevat momenteel een inventarisatie en concept waardering. Uit de concept waardering in de CWK blijkt dat het cultuurlandschap niet van bijzonder hoge waarde is. Landschappen die hoger gewaardeerd worden in de gemeente, zijn in de regel de meer gave cultuurlandschappen, waar de historische verkaveling beter bewaard is gebleven. Met de laatste ruilverkavelingen is dat niet het geval in Noord-Meerstad. De CWK geeft dus geen aanleiding tot heroverweging. De informatie uit de CWK is wél gebruikt om essentiële kenmerken van het gebied in de toekomstige inrichting te versterken.	nee
6	2	De cultuur historische waarden zijn volgens indiener niet terug te vinden, waarbij we de aandacht willen vestigen op o.a. de meander van de Fivel maar ook de Kleislout.	In de gebiedsvisie wordt de Kleislout als watergang hersteld en wordt de meander van de Fivel niet letterlijk teruggebracht, maar meer als lichte glooiing in een groenzone, langs de Kleislout. Aan beide aspecten uit de geschiedenis van het gebied wordt dus aandacht besteed.	nee
7	2	Vanwege de toename van de verkeersdrukte aangaande de Hyperloop en het zonnepark is volgens indiener een 30 km zone aan de Zuiderweg gewenst en dient kort samengevat een nieuw verkeerskundig plan gemaakt te worden.	Zie de MER beoordeling. Een 30 km zone wordt in de verdere fase bekeken.	nee
10	3	Leefbaarheid van het gebied zal een heel andere wijze zijn dan nu het geval is. Samen met de gemeenschap dient daarom nagedacht te worden omtrent de invulling van de wijzigingen die aangebracht moeten worden.	Dit willen we graag in de verdere fasen bespreken.	nee

11	3	Als tegemoetkoming aan de gemeenschap zou een boompark aangelegd kunnen worden, de locatie valt nader te bepalen in samenspraak met de bewoners en Dorpsbelangen Lageland. Ook kunst wordt als een waardevolle toevoeging gezien.	Dit willen we graag in de verdere fasen bespreken.	nee
12	4	Indiener vindt dat in het aan te leggen park een recreatieve functie meegenomen dient te worden.	We delen deze mening	nee
13	4	Een andere tegemoetkoming naar de gemeenschap van het dorp Lageland en omstreken is ons voorstel een invulling van een groene zone rond het ijsbaanterrein.	Dit ligt buiten het gebied.	nee
14	4	Tegemoetkoming voor de bewoners van Lageland en omstreken vinden wij het aanleggen van een brink in het midden van het dorp, dit is ook een van de compensaties waarover nagedacht moet worden.	Dit zou een koppelkans kunnen zijn.	nee
15	4	Er komt een nieuw gemeenschapshuis welke door een stichting opgesteld en gerund gaat worden. Een tegemoetkoming uwerzijds aan deze stichting is wat wij nastreven.	Dit zou een koppelkans kunnen zijn.	nee
16	4	Het gebied dat met zonnepanelen en de Hyperloop wordt ingericht moet worden voorzien van een groene functie. Een initiatief in deze die wij van harte steunen is het initiatief van de drie boeren; familie Hooikammer, van Rooyen en Den Hertog. Het is een plan welke 15 jaar geleden reeds bij de overheid is ingediend en dus bij een ieder van u bekend.	Dit idee willen we graag verder bespreken bij de inrichting van de groene buffer.	nee
17	4	Gelet de omvang van dit park en de daarmee gemoeid gaande evenredige opbrengsten is het niet meer dan billijk dat de gemeenschap	Zie 10.20 en 9.1	nee

		meedeelt in de revenuen hiervan. Wij denken aan een percentage van de winstgevendheid per jaar.		
18	5	Het gebied Meerstad Noord, noordzijde Slochterdiep tot het Eemskanaal is rijk aan een brede diversiteit aan natuur maar ook aan (trek)vogels reeën etc. Een inpassing van het verlies hiervan in dit gebied heeft onze voorkeur.	Zie 2. 4 en 5A.2. Trekbewegingen en aantallen laten zich niet eenduidig of eenvoudig verklaren. Voor trekvogels die aan de grond komen zal altijd gelden dat er sprake is van voedsel, dekking en of rust. Hetzelfde geldt voor zoogdieren, amfibieën, plantensoorten en insecten. De inrichting en het beheer van het plangebied beogen een significante toename van biodiversiteit op basis van variatie in biotopen, voedsel, dekking en rust. Zoals gezegd sommige soorten zullen binnen het plangebied vermoedelijk afnemen of geheel verdwijnen andere soorten zullen verschijnen. Voor de soorten die verdwijnen lijkt het gebied niet kwalificerend. Extra onderzoeken moeten aanvullende informatie opleveren.	nee
19	5	Tot nu toe hebben wij niets kunnen vinden wat de compensatie en/of 'meerwaarde' is voor de bewoners in dit gebied.	Zie 10.20 en 9.1	nee
21	5	Als je als politiek spreekt over duurzame en sociale waarde creatie voor de bevolking, provincie en bedrijfsleven, dan is draagvlak creëren onder, en waardevermeerdering voor, omwonenden ALTIJD het startpunt.	De "winst" gaat, indien de gemeente verder gaat exploiteren, naar alle inwoners van de gemeente Groningen.	nee
22	5	Ook wordt er niet meer over infrastructurele gebiedsverbetering gesproken zoals toegezegd eind vorig jaar, begin dit jaar 2020.	Wordt al opgepakt.	nee
23	5	De begroeiing van het zonnepark en de Hyperloop dient op een natuurlijke wijze plaats te vinden.	We delen deze mening.	nee
24	5	Wat betreft de mogelijke glinstering van de zonnepanelen en mogelijk hinder hiervan in	Zonnepanelen zijn bedoelt om licht op te vangen en weerkaatsen het licht nauwelijks. Bij zonneparken is	nee

		het verkeer maar ook hinder voor omwonenden is voor ons onacceptabel.	dan ook geen sprake van schittering, ook omdat anti-schitteringscoating wordt aangebracht. Er is geen sprake van straling.	
25	5	Er is een tegemoetkoming in de expertkosten gegeven ter grootte van € 1500. Een limiet in deze vinden wij ongepast.	Op verzoek participatiegroep is 15.000 euro ter beschikking gesteld, niet de door indiener genoemde 1.500 euro.	nee
26	5	Gesproken is over de afstand norm naar de behuizing van bewoners. Er zijn afstanden genoemd die voor ons niet acceptabel zijn, zoals 175 meter.	Zie 1.1	nee
27	5	Wij lezen dat de concept-gebiedsvisie Meerstad-Noord tot stand gekomen is o.a. met inbreng van Dorpsbelangen Lageland. Wij melden bij deze dat we geen inbreng hebben geleverd.	Corrigeren we. Er hebben slechts leden van CDL en DB op persoonlijke titel meegedaan aan het participatietraject.	ja
Bijl. Zdw.	1	Infrastructuur - Bereikbaarheid en bebouwing Indiener wil graag dat: a. het woongebied goed toegankelijk blijft, ook tijdens werkzaamheden de b. het verkeersknelpunt Driebondsweg-Middelberterweg-Borgweg-Borgbrug wordt aangepakt c. de verkeersveiligheid wordt verbeterd, d. de sluisbrug aan de Borgsloot wordt verbreed e. er een goede aansluiting komt naar Meerstad dmv een brug over het Slochterdiep, ook vanuit de Zuiderweg f. er vooraf onderzocht wordt of het tracé wel veilig en stabiel is voor/door hoge snelheden en/of (geluids)trillingen	Daar waar mogelijk voldoen wij graag aan de wensen van indiener. Er is reeds een brug voorzien.	nee
Bijl. Zdw.	1	Wonen - Waardebehoud en welzijn Indiener wil graag dat verkeer goed wordt opgelost, er een duidelijke tijdsplanning wordt	Er zal worden gezorgd voor een blijvende goede afwikkeling van het verkeer.	nee

		aangegeven die in geval van overschrijding tot extra schadevergoeding leidt, aandacht is voor lichtvervuiling, er een planschaderegeling komt, geluidsoverlast tot een minimum wordt beperkt en er een groenzone van 500m behouden blijft tussen woningen en buitenrand zonnepark en loop		
Bijl. Zdw.	1	Economisch - Verdeling lusten en lasten Indiener wil graag dat alle kosten op (infrastructurele) investeringen worden doorberekend voordat plannen worden ingevoerd voor verdere besluitvorming, inwoners kunnen participeren en dat gemeente en provincie ten alle tijde garant staan voor opruimen en herstellen gebied na afloop termijn afgegeven vergunningen en/of bij voortijdige faillissementen	Dit is onderdeel van de verdere planvorming.	nee
Bijl. Zdw.	1	Groen - Natuur, rust & ruimte Indiener wil graag dat er eventueel parkinrichting / weidespeelruimte is achter het duurzaamheids- en onderzoekscomplex (punt 'driehoek' kant Eemskanaal), aarden wal wordt aangelegd rondom, het waterschap betrokken blijft en de mogelijkheid om paarden en schapen te houden in het gebied blijft bestaan	Daar waar mogelijk voldoen wij graag aan de wensen van indiener.	nee

Reactie 24				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	De polder Lageland (Meerstad Noord) is in de afgelopen 15 jaar op verschillende manieren doelwit geworden van ingrijpende en landschapsbepalende plannen door de gemeente.	Dat dit gebied sinds 2005 is aangemerkt als ontwikkelgebied valt niet te betwisten.	nee

2	2	Indiener vraagt aandacht voor de verkeersproblematiek.	Er is aandacht voor de verkeersproblematiek.	nee
7	3	Indiener vraagt concrete toezeggingen over het structureel verbeteren van het gebied wat betreft verkeersveiligheid, opwaardering van de leefomgeving en infrastructuur vanuit de gemeente.	Dit is onderdeel van de verdere planvorming.	nee
8	3	In de gebiedsvisie wordt de polder Lageland geframed als een 'waardeloos gebied' waar het wel acceptabel om de opgaves die er liggen te concentreren.	Het collectieve belang van zonne-energie moet altijd ergens landen. Nergens zal dat zonder invloed op de omgeving zijn. Het is aan de gemeente om locaties met hun kenmerken en kwaliteiten te zoeken en belangen af te wegen. 'Waardeloos gebied' past niet in onze benadering en dienst van het openbaar en collectief belang.	nee
9	3	De gemeente Groningen heeft een ambitieus bod uitgebracht om als een van de RESregio's een substantiële bijdrage te leveren. Indiener staat hier 100% achter mits dit doel op een daadwerkelijk duurzame manier wordt vormgegeven.	Wij onderschrijven deze mening.	nee
10	3	De beleidskaders die zijn opgesteld 'The next city' 'Groningen neutraal 2035' en 'beleidskader zonneparken' zijn deels jaren geleden opgesteld.	Dit zijn recent vastgestelde beleidskaders.	nee
11	3	Indiener is van mening dat het aantrekkelijker is om zon op weilanden te zetten dan op daken.	Het betreft uitvoering van onze brede energieambities.	nee
12	3	Indiener is van mening dat ook zwaar ingezet moet worden op zon op bedrijfsdaken.	Wij onderschrijven deze mening.	nee
13	4	Indiener is van mening dat de gemeente kansen laat liggen om samen met burgers plannen te maken en dus door draagkracht vooraf te creëren en burgers daadwerkelijk	Dit is de reden dat we sinds vorig jaar in dialoog zijn met de omgeving.	nee

		mee te laten denken, te komen tot een breed gedragen project.		
15	4	Indiener is van mening dat er geen goed participatietraject is gevoerd, waaronder alternatieve opstellingen.	Opdracht vanuit de raad was vanaf het begin helder.	nee
20	5	Indiener is van mening dat de tijdsplanning onduidelijk is en of de gemeente wel of niet ontwikkeld.	De planning is weergegeven in de visie. De gemeente ontwikkelt de zonnepannen.	nee
21		Indiener is van mening dat de gemeente bewust gefragmenteerd informatie aanbiedt aan verschillende groepen en bewoners.	Dit is niet zo. Wat natuurlijk wel zo is dat de plannen voortschrijdend tot stand zijn gekomen en dat sommige bewoners nieuwere informatie minder snel hoorden.	nee
22	6	Indiener vindt het proces waarbij de plannen en ontwikkelingen steeds concreter werden, lastig te volgen. Het vroeg veel van de indiener.	Dit snappen we. De andere, oude, manier van werken is dat de gemeente een klant en klaar plan maakt en ter inzage legt. Daar hebben we hier niet voor gekozen.	nee
34	6	Indiener stelt vragen over de gebruikte Zonneladder en het gevoerde beleid.	Zie 2.1	nee
36	7	Indiener vraagt hoe de 'Bodemkwaliteit en soortenrijkdom' tijdens de looptijd van het zonnepark worden gemonitord en of, lerend van de monitoring het zonnepark gefaseerd aangelegd kan worden.	Dit zal worden gemonitord. Het park wordt vooralsnog in 1x aangelegd.	nee
39	7	Indiener stelt vragen over de CO2 besparing van zonnepanelen in relatie tot het huidige gebruik.	Dit is kort in de quickscan van Sweco aan de orde gekomen.	nee
41	8	Indiener is van mening dat er een MER met een bestemmingsplanprocedure nodig is.	Zie 2.3.	nee
42	8	Indiener is van mening dat rekening gehouden moet worden met de aardbevingproblematiek.	Daar wordt rekening mee gehouden.	nee
45	8	Indiener stelt vragen over de geluidsproductie en veiligheid en wil dit door een onafhankelijke expert laten toetsen.	Zie geluidsrapport.	ja

46	8	Indiener stelt vragen over de nut en noodzaak van de Hyperloop en de werkgelegenheid die het met zich meeneemt en vraagt naar duidelijkheid in het tracé.	Zie 5a.5	ja
47	9	Indiener is van mening dat de gemeente teveel dubbele petten op heeft.	Het is niet nieuw dat de gemeente zowel plantoetser is als ontwikkelaar. Er wordt gezorgd voor een goede governance in deze.	nee
48	9	Indiener is van mening dat de omwonenden in dit proces buiten spel gezet zijn door de gemeente en overweegt een WOB verzoek en vraagt hoe de gemeente het vertrouwen wil herstellen.	Gezien het feit dat begin vorig jaar samen met bewoners de plannen zijn besproken en dat alle informatie op tafel ligt, zien we de reden voor een WOB procedure niet. Alle info is al gedeeld.	nee
50	9	Indiener stelt vragen wanneer duidelijk werd dat hier een groot zonnepark moest komen, hoe dat proces ging en hoe het zich verhoudt met de verschillende beleidsdocumenten.	Zie onder andere 2.1 en 2.6	nee

Reactie 25				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener geeft aan dat de gebiedsvisie tamelijk uitgebreid is en het terugbrengen van de loop van de voormalige Kleislout voegt toe om de ruimtelijke logica in het gebied weer enigszins te verbeteren.	Fijn dat u dit ook zo ervaart.	nee
2	1	Indiener wil met name het belang van het bieden van een grote ruimtelijke en sociale plus in het leefklimaat van de bestaande omwonenden bepleiten.	We delen deze mening.	nee
3	1	Indiener geeft aan dat met het graven van het Eemskanaal de directe verbindingen met Woltersum en Ten Boer zijn verbroken.	Dit valt niet te betwisten.	nee
4	1	Indiener is van mening dat de essentiële laag vanuit de bewoners mist; bereikbaarheid	Dit willen we in de verdere fase graag bespreken.	nee

		openbaar vervoer en gebrek aan prettige en veilige loop- en fietsroutes.		
6	1	Indiener geeft aan dat de bewoners nog murw zijn van andere overheidskeuzes en vinden dat ze in een wingebed leven.	Zie onder andere 3.4 en 16.9	nee
7	1	Indiener vindt dat de 'min' met een grote 'plus' moet worden gecompenseerd. Er wordt namelijk nog onvoldoende ingezet op een duidelijke plus voor degenen die het meeste last zullen ondervinden.	Bij waardedaling kan gebruik worden gemaakt van de reguliere planschaderegeling. Daarnaast worden koppelkansen besproken en betaald voor de omgeving.	ja
8	1	Indiener vindt dat er sprake is van een oneigenlijke voorstelling van zaken; er komt al glasvezelinternet en financieel risico lopen in een zonnepark is geen plus.	Op verzoek van bewoners aan het Eemskanaal zuidzijde is contact gezocht met Rodin, de partij die snel internet aan legt in Groningen. Betreffende woningen zouden niet voorzien worden van glasvezel, maar van een zogenaamde straalverbinding. De gemeentelijke inzet is er op gericht om ook voor deze bewoners een glasvezelaansluiting mogelijk te maken. In tegenstelling tot indiener beschouwen wij dit als een koppelkans.	nee
9	1	Indiener vindt het een pijnlijke omissie: afgewezen zijn voor de klankbordgroep en nu de meeste overlast.	Indiener heeft per e-mail aangegeven voornemens te zijn over 2 jaar te komen wonen aan de Lagelandsterweg en heeft zich aangeboden om deel te nemen aan de participatiegroep <i>als er nog mensen nodig zouden zijn</i> . Inderdaad is aangegeven dat het participatietraject eerst wordt opgestart met circa 15 huidige bewoners in de polder en overige omwonenden en geïnteresseerden via (digitale) nieuwsbrieven, de gemeentelijke website en inloopbijeenkomsten worden geïnformeerd. Over de in beeld zijnde tracé varianten 2B en 3A heeft met indiener ter plaatse een gesprek plaatsgevonden. Tracé 2B, met fietspad erlangs, werd door indiener als kansrijk beschouwd in relatie tot een eventueel uit te willen baten drank- en ijsverkooppunt met terras.	nee

Reactie 26-27-28-29				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	2	Indiener vraagt om aan te tonen sinds wanneer er al wordt gesproken over een zonnepark met HSP-Station en hoe de bewoners van het gebied daarvan op de hoogte zijn gebracht.	Het Masterplan Meerstad is vastgesteld in 2005. De oorspronkelijke plannen gingen uit van de bouw van circa 10.000 woningen in de komende 25 jaar gebouwd, verdeeld over een oppervlakte van 2300 ha. Het Masterplan is geen uitgewerkte blauwdruk, maar geeft een indicatie. In de jaren na de vaststelling van het Masterplan heeft de economie een recessie doorgemaakt en is de woningmarkt ingezakt. De ontwikkeling van Meerstad verliep daardoor anders dan gedacht. Herijking van de plannen was meermalen nodig. De laatste grootschalige aanpassing van de ontwikkelstrategie dateert van december 2011. Toen is de Meerstad Ontwikkelstrategie uitgebracht. Het totaal aantal woningen is teruggebracht. Voor Meerstad-Noord betekende dit dat de gemeente Groningen ook tijdelijke ontwikkelingen in beeld bracht, bijvoorbeeld gerelateerd aan energievoorziening of regionale voedselvoorziening. In 2012 is dit door de raad bekrachtigd. Raadsbesprekingen zijn openbaar. In nieuwsbrieven zijn diverse belangrijke aspecten weergegeven.	nee
2	2	Indiener vraagt om aan te geven welke plannen van de participanten zijn opgenomen en welke zijn afgewezen en waarom.	Er was tijdens de totstandkoming van de visie geen sprake van plannen afwijzen of goedkeuren.	nee
3	2	Indiener vraagt naar de status van het Masterplan Meerstad in relatie tot woningbouw energie en landbouw?	Voor wat betreft woningbouw is het nog steeds mogelijk alleen in de zuidwesthoek een beperkt aantal woningen te bouwen.	nee
4	2	Indiener verzoekt het Hsp-station bij de Rioolwaterzuivering aan de overkant van het kanaal te zetten. Dat is al een industriële omgeving.	Zie 4.3	nee

5	3	Indiener vraagt naar de stand van zaken van zonnepark Fledderbosch	Fledderbosch heeft een SDE beschikking. Plannen liggen nu bij de rechter. Initiatiefnemer heeft 3 jaar de tijd na subsidiebeschikking om park te bouwen.	nee
6	3	Indiener vraagt in de visie over duurzame energie in Groningen mee te nemen dat het niet de bedoeling kan zijn dat de aangewezen gebieden er op allerlei manieren op achteruit gaan.	Zie 2.6	nee
7	3	Indiener vraagt of het niet beter is om met een beter gefaseerd plan de ambitie om CO2 neutraal te worden in de tijd uit te smeren die wellicht met betere technieken en goedkoper gerealiseerd kunnen worden en of tijdens de exploitatie nog veranderd kan worden?	Plan gaat uit van maximaal 175 hectare.	nee
8	3	Indiener vraagt naar de gemeentelijke visie omtrent de koppeling van landbouw, energie, woning, leefbaarheid in de stad	Dit is opgenomen in de Next City.	nee
9	3	Indiener is van mening dat er niet correct met de lokale gemeenschap is gecommuniceerd en dat mensen van buiten de polder maar van nabij, zoals uit Meerstad geweigerd zijn deel te nemen en vraagt wanneer de afstemming met de inwoners echt plaats gaat vinden.	Zie 25.9. Vanaf de eerste gesprekken werd duidelijk dat direct omwonenden een begrijpelijk grotere rol wensten dan bewoners die bijvoorbeeld in woongebied Meerstad wonen. Participatie is niet te verwarren met draagvlak.	nee
10	3	Indiener vraagt waarom de noordzijde van het Slochterdiep ook met een ecologische zone moet worden ingevuld sinds dit ook al aan de zuidzijde is gerealiseerd	De invulling van de groene buffer wordt na de vaststelling met bewoners bepaald.	nee
11	4	Indiener vraagt op welke basis besloten gaat worden over veenoxidatie (en dus CO2 productie) en grondwaterstanden?	Op basis van verder onderzoek.	nee
12	4	Indiener is van mening dat in de berekening van Sweco over de veenoxidatie geen rekening gehouden is met de productie van zonnepanelen en vraagt dat wel te doen.	Zie 16.18	nee

13	4	Indiener vraagt een volledig beeld te schetsen, en niet éézijdig alleen de voordelen te belichten voor energiewinning en vooral uw visie te geven op voorstellen voor behoud en vernieuwing landbouw en zonne-energie+ zoals het toepassen van bifaciale zonnepanelen.	Zie 2.6	nee
14	4	Indiener vraagt waarom de biodiversiteit onder de zonnepanelen verpest/vernietigd wordt terwijl de gebiedsvisie beschrijft dat de biodiversiteit toeneemt. Gevraagd wordt dit wetenschappelijk te onderbouwen.	De opstelling van de panelen in dichtheid en hoogte is gebaseerd op eerste inzichten in effecten van een dergelijke opstelling op het bodemleven, vegetatie en biodiversiteit in Nederland. De inrichting wordt met specifieke elementen als inzaaien van inheemse kruiden, stobben, struweel en ecologische oevers in overeenstemming met ecologisch beheer versterkt. Na deze inrichting ontstaat er belangrijke bodem en gebiedsruimte in plaats van gangbare jaarlijkse landbouwbewerking veelal gecombineerd met kunstmest en of gewasbestrijdingsmiddelen. Het is dus de vraag welke vorm van landgebruik de bodem en biodiversiteit meer beschadigt of beperkt: intensieve landbouw versus zonne-energie. De huidige waarden aan biodiversiteit zijn niet dusdanig kwalificerend vastgesteld dat zij het plan als duurzaam schadelijk kunnen aanmerken. De RUG is samen met Provincie Groningen een langlopend monitoringsonderzoek gestart naar effecten van zonnepanelen op bodem, vegetatie en biodiversiteit. Zo mogelijk kunnen eerste resultaten van dat onderzoek nog in dit plan worden toegepast. Kortom er zijn geen uitgebreide wetenschappelijke data van effecten van zonneparken. Die data zijn er wel op het vlak van intensieve landbouw die zondermeer verarmend werkt op de biodiversiteit. Denk aan het verlies van weide en akkervogels en de insectenfauna.	nee

15	4	Indiener vraagt hoe de wensen van de bewoners meegenomen worden en wat het afwegingskader daarbij is.	Zie 2.8. Door de dialoog ook in de verdere planvorming door te zetten. Er is geen afwegingskader, maar sprake van een integraal project.	nee
16	5	Indiener vraagt naar de wetenschappelijke onderbouwing van de tussenafstand van 3,40 m en hoe deze afstand zich verhoudt tot het uitgangspunt dat een deel intensiever bebouwd mag worden, ook in relatie met veenoxidatie	Er is (nog) geen wetenschappelijke onderbouwing. Zonneparken zijn nieuwe vormen van landschapsinrichting. De maat van 3.40 is toegepast bij het Zonnepark Vierverlaten. Daar is een indicatieve nulmeting en vervolgmeting verricht op vegetatie, zoogdieren, insecten, vogels en amfibieën die in duidelijk toename resulteerde. Omdat deze zich hier gunstig ontwikkelden is dit deze maatvoering als uitgangspunt genomen. Wordt de maat groter dan is het negatieve effect op plaatselijke biodiversiteit kleiner maar de invloed op het landschap groter: er is meer ruimte nodig voor eenzelfde energie-opbrengst. Kortom de gekozen maat is op dit moment het meest onderbouwd voor beide criteria: energieopbrengst versus landschapsaantasting en biodiversiteit.	nee
17	5	Indiener vraagt om legenda's bij verschillende tekeningen en om de richting van de zonnepanelen aan te geven	Wordt zoveel als mogelijk toegevoegd.	Ja
18	5	Indiener vraagt waarom de beleidsdocumenten van Ten Boer aangehaald worden en hoe de afstanden zich verhouden tot zonnepark Fledderbosch.	Ten Boer is als vergelijk opgenomen. De dichtstbijzijnde woning bij zonnepark Fledderbosch staat op ongeveer 150 meter.	nee
19	5	Indiener vraagt hoe het zit met de 10% lokaal eigendom in het zonnepark.	Dit staat vast.	nee
20	5	Indiener vraagt waarom gesproken wordt over "onderstations", meervoud en vraagt naar nut en noodzaak van dit station op deze plek.	Zie 4.3. Er is sprake van meervoud aangezien het een combi is van Enexis en Tennet. Maar inderdaad voor de leesbaarheid zal het worden aangepast.	ja
21	6	Indiener vraagt wat de gemeente gaat doen om al het geluid in de polder Lageland dat	Zie 17a.7. Gebruik wordt gemaakt van best Beschikbare Technieken.	nee

		ontstaat door alle activiteiten te reguleren, zodanig dat het wordt beperkt aan de bron?		
22	6	Indiener is van mening dat de verkeersveiligheid niet kan wachten en direct moet worden uitgevoerd.	Daar zijn we inderdaad al mee bezig.	nee
23	6	Indiener vraagt om onderzoeken op het gebied van geluid, licht, trillingen, (veiligheid)risico's (zoals implosie, aardbevingen, bliksem inslag, hagelbuien, etc.), waterstandsverlaging, verkeer, etc. en op basis daarvan de visie aan te passen	Deze onderzoeken worden tijdens de verdere planvorming opgepakt.	nee
24	6	Indiener vraagt waar de in Groningen opgewekte energie nu eigenlijk gebruikt wordt? Waar krijgen wij onze dure groen opgewekte energie van?	Dit staat beschreven in het gemeentelijke energiebeleid.	nee
25	6	Indiener verzoekt om de absolute hoogte van de hyperloop en Hyperloopgebouw op te nemen in deze gebiedsvisie zodat het voor iedereen duidelijk is op welke hoogte de bovenkant komt.	Zie 4a.4	ja
26	6	Indiener vraagt naar de reden waarom nabij het gemaal het zonnepark de ecologische bufferzone doorkruist.	Ook dit is een belangrijke sloot. Zonnepark en ecologie gaat prima samen.	nee
27		Indiener vraagt om de herziene gebiedsvisie en de verder concretisering van de plannen opnieuw ter visie aan de omwonenden te geven .	De visie zal na aanpassing worden aangeboden aan de gemeenteraad.	nee
28		Indiener is van mening dat er voor het Hoogspanningsstation en de Hyperloop en mogelijk andere functies ook een MER moet worden gemaakt.	Zie 2.3. Voor de Hyperloop heeft een MER beoordeling plaats gevonden. Voor het zonnepark zal een separaat MER-traject worden doorlopen. Het HS/MS station is op zich niet MER-plichtig maar zal, gelet op de samenhang met de ontwikkeling van de zonneparken, in de MER-procedure van het zonnepark worden meegenomen.	nee

29		Indiener is van mening dat een bestemmingsplan de juiste procedure is om de plannen te verankeren en niet 3 procedures voor de Hyperloop, zonnepark en transformatorstation.	Er is hier sprake van separate projecten, met ieder een eigen fasering en planning. Er wordt gebruik gemaakt van gangbare procedures met de daarbij behorende bezwaar en beroepsmogelijkheden voor een ieder.	nee
30		Indiener vraagt waarom de beloofde termijn van 15 jaar nu 20-30 jaar is en waarom we open laten wat er daarna met het gebied gebeurt.	Er is geen sprake geweest van 15 jaar.	nee
31		Indiener vraagt welke bijdragen industrie, gebouwen en transport leveren aan de reductie van CO2?	Zie de gemeentelijke routekaart voor verdere info.	nee
32		Indiener vraagt om de mogelijkheden die door de Corona-uitbraak zijn ontstaan, bijvoorbeeld het mogelijk maken van thuiswerken, in de modellen te verwerken en wat daarvan de nieuwe CO2 uitkomsten zijn en vervolgens de nieuwe uitkomsten uit het model in beleid en de inrichting van de nu geplande of in aanleg zijnde zonneparken en windparks gaan verwerken?	Dit zal in de actualisering van de gemeentelijke energieplannen worden meegenomen.	nee
33		Indiener vraagt aan te geven hoe in de gebruikte CO2 modellen, die de onderbouwing van dit beleid zijn, omgegaan wordt met: lokaal (en huishoudelijk niveau) energiegebruik en -productie, (lokale) opslagmogelijkheden, flexibiliteit in het net, leveringszekerheid, netbelasting?	Dit staat beschreven in de diverse documenten. Indiener wordt bij deze uitgenodigd om inhoudelijk het gesprek hierover te voeren waarvan verslag wordt gemaakt.	nee
34		Indiener is van mening dat de gemeentelijke definitie van de Zonneladder niet overeenkomt met de landelijke. Verschil zit in de volgtijdelijkheid van de landelijke ladder versus de losse statements van de	Interessante gedachte. Is doorgegeven aan de beleidsmedewerkers.	nee

		gemeentelijke en stelt een nieuwe naam van 'Gronings energie-kader' voor.		
35		Indiener vraagt om gedetailleerd per trede van de gemeentelijke zonneladder om tekeningen en verdere gegevens over de locaties, oppervlakte, MWp en wanneer deze gebieden ontwikkeld gaan worden of misschien al zijn.	Op dit detailniveau is deze info niet te geven.	nee
36		Indiener vraagt om op een tekening aan te geven hoe en waar de gemeente gevelpanelen en raamfolie voor energiewinning wil gebruiken voor de opwekking van energie?	Op dit detailniveau is deze info niet te geven.	nee
37		Indiener vraagt hoe de gemeente de toekomst van haar landelijk, agrarisch buitengebied ziet?	Zie de Next-City.	nee
38		Indiener vraagt om de bewering in de Gebiedsvisie "doordat de agrarische activiteiten met de bemesting wordt beëindigd ongeveer 1000 ton CO2 zou worden bespaard" (blz.19) onderbouwt? Dit lijkt de bewering van Sweco tegen te spreken.	Zie het rapport van Sweco, pagina 5 (819 ton CO2)	nee
39		Indiener vraagt om aan te geven waar de mest moet worden uitgereden wanneer dat niet meer in de polder kan en wat de gevolgen daarvan zijn.	Dit zal elders worden uitgereden met in acht nemen van de landelijke regels.	nee
40		Indiener vraagt aan te geven wat de reductie van CO2 in de polder is als de hoeveelheid CO2 voor het maken van zonnepanelen, de aanleg, het inbedrijf houden en de ontmanteling van het zonnepark wordt meegenomen?	Zie 16.18. Dit zal in de verdere planvorming verder worden uitgewerkt.	nee
41		Indiener vraagt de in de visie aangehaalde monitoring van de Bodemkwaliteit en soortenrijkdom te beschrijven en vraagt wat	Dit zal in de verdere planvorming worden opgepakt.	nee

		de gemeente doet wanneer de bodem niet verbeterd		
42		Indiener vraagt om een startmeting van de huizen toezeggen, zodat de invloed van de hyperloop, de zonnepanelen, waterstand verandering, en wat nog meer in de polder gebeurt, kan worden gemonitord en hoe dat gebeurt	Dit is onderdeel van de planvorming. Zie 1.6, 1.9 en 2.4.	Ja
43		Indiener is van mening dat de gemeente in de visie de NAM locatie en de hoogspanningsleiding onterecht gebruik maakt van framing bij het schrijven dat “het gebied in haar recente geschiedenis deel is gaan uitmaken van de energiewinning en - distributie in de regio.”	Zie 16.8	nee
44		Indiener is van mening dat de gemeente sinds de aankoop van de gronden de polder verwaarloosd heeft en dat dit nu meespeelt in de waarde van de polder.	Zie 2.1	nee
45		Indiener vraagt om in de berekeningen van CO2 reductie ook het verlies aan landbouwgrond in de polder, en wat daar de gevolgen van zijn, willen meenemen?	Zie 16.18	nee
46		Indiener is van mening dat het nodig is om naar de geaccumuleerde effecten te kijken van alle projecten samen, ook buiten het plangebied een integrale afweging te maken.	Bij de verdere planvorming zal een vormvrije MER worden gemaakt waarbij ook de ontwikkeling in de omgeving wordt meegenomen. Onder de nummers 28 en 29 is al aangegeven dat er sprake is van verschillende projecten. Binnen de separate MER-procedures zullen ook de ontwikkelingen in de directe omgeving worden meegenomen.	nee
47		Indiener vraagt welke maatregelen de gemeente denkt te nemen om de ‘normale’ flora en fauna, de niet beschermde dieren zoals: de herten, ganzen, spreeuwen, mezen,	Genoemde diersoorten zijn eveneens beschermd en daarom vaak ook opgenomen in het doelsoortenbeleid van Gemeente Groningen. Sommige van genoemde diersoorten (spreeuwen, mezen, zwaluwen) zijn voor	nee

		boomkruipers, spechten, zwaluwen, hazen etc., etc., te beschermen of een nieuw huis/habitat aan te bieden?	broeden en voedsel eveneens afhankelijk van bebouwing en erfinrichting. Sommige soorten zullen profiteren, anderen soorten worden beperkt. Voor sommige soorten (boomkruiper, spechten, mezen) is dit gebied niet kenmerkend zij hebben bomen nodig. Weer andere soorten als zwartkop, tjiftjaf, grasmus , dwergmuis, egel, kleine karekiet, wezel, bunzing, oranje tip, koevinkje, platbuik, rosse vleermuis, bijen, sprinkhanen worden uitgedaagd door nieuwe biotopen .	
48		Indiener vraagt aan te geven hoe de door u geplande natuurdoelen (ruimte tussen de rijen in het zonnepark, de kleisluit, de randen van het zonnepark, de bufferzone) het verstoren van de flora en fauna in de polder Lageland en verder in het gehele gebied vanaf Haren tot Garmerwolde compenseert en hoe deze natuurdoelen verbonden zijn aan de langetermijnvisie voor de polder Lageland	Het totale gebied kenmerkt zich door een beperkt aantal biotopen van akkers, weiden en watergangen die overwegend grootschalig gedimensioneerd zijn en intensief in gebruik. Deze biotopen blijven echter rond het zonnepark aanwezig. Binnen het gebied kunnen biotopen als inheemse kruiden vegetaties, ecologische oevers, struwelen allen met verschillende gradiënten worden toegevoegd. Het intensieve gebruik en productiebeheer verandert in ecologisch beheer afgestemd op de ontwikkeling natuurwaarden (met behoud van de energieopbrengst) Huidige waardevolle biotopen als het slibdepot, sommige erven, wegbeplanting leveren ook voedsel en leefgebied van soorten op en deze worden daarom bewust behouden. Werkzaamheden moeten bovendien zo worden uitgevoerd dat beschermde dieren niet worden geschaad (zorgplicht)	nee
49		Indiener vraagt aan te geven wat de aangehaalde wenselijke biotopen zijn en over welke doelsoorten dit gaat, waarom u voor deze biotopen en doelsoorten kiest en hoe dezen aansluiten bij het verstoren van de flora en fauna in de polder Lageland en het hele gebied vanaf Haren tot Garmerwolde?	Genoemde biotopen hebben voorkeur omdat ze aansluiten bij het landschap en geomorfologie. Een aantal van genoemde doelsoorten betreft: patrijs, bunzing, hermelijn, dwergmuis, heikikker, grasmus, ringmus, torenvalk, roodborsttapuit, oranje tip, groene glazenmaker, boeren en huiszwaluw, grasmus, gewone dwergvleermuis en meervleermuis.	nee

			Dit ligt zeker nog niet vast en is mede afhankelijk hoe bewoners de bufferzones willen zien worden ingericht.	
50		Indiener vraagt aan te geven hoe de soortenrijkdom in het gebied zal ontwikkelen en hoe u de ontwikkeling gaat monitoren en hoe en wanneer u ingrijpt als de ontwikkeling afwijkt van uw verwachting?	Natuur is dynamisch en niet rekenkundig voorspelbaar of te garanderen. Daar waar een variatie aan biotopen en voedsel met rust en passend beheer wordt geboden zal een overeenstemmende biodiversiteit ontstaan. Grofweg meer variatie in biotopen is meer variatie in soorten. Een ecol. advies bureau wordt gevraagd een monitoringsplan te ontwikkelen. Aanpassingen in beheer of inrichting zijn niet op voorhand te duiden maar kunnen ook niet worden uitgesloten. Deze zullen hoe dan ook in overleg met eigenaren en beheerders worden genomen.	nee
51		Indiener vraagt of polder Lageland door deze gebiedsvisie een 'industriële functie' en dus een industriële bestemming krijgt en of de bestemming van een gebied zomaar met een in de ogen van de indiener slecht onderbouwde beleidsvisie worden veranderd?	De polder zal geen bestemming Industriegebied krijgen.	nee
52		Indiener vraagt aan welke omgevingswaarden de vergunningen voor de hyperloop en het zonnepark, het HS/MS station en alle andere nog te komen activiteiten worden getoetst? De hoogwaardig woon- en leefmilieu bestemming die aan de nieuwe inwoners van Meerstad wordt beloofd? Of de agrarische bestemming waar de omwonenden in wonen?	Aan de onderliggende beleidsdocumenten en het doel van de tijdelijke invulling. Voor zowel de zonneparken, het MS + HS en hyperloop gelden de reguliere milieu-planologische normen uit onder meer Activiteitenbesluit, Wet geluidhinder, Wet natuurbescherming etc. Er kan geen sprake van zijn dat er met lagere normen zal worden gewerkt.	nee
53		Indiener vraagt gedetailleerde vastlegging van de ruimtelijke aspecten van de Hyperloop en wat er nog meer 'nodig' is voor de Hyperloop zoals energieaansluiting, internet aansluiting, bereikbaarheid via de weg en openbaar vervoer, nutsvoorzieningen zoals riolering, dag en nacht werken, bezoekers en recreanten	Zie 1.9 en 2.7	ja

		voor de hyperloop en wat daarvan de gevolgen zijn		
54		Indiener vraagt aan te geven hoe de keuze voor de tracés 2B en 3A onderbouwd zijn en waarom zijn de andere opties afgefallen en welke beoordelingsaspecten spelen er nu in de keuzen voor tracé 2B of 3A?	Dit is besproken en opgenomen in de diverse presentaties.	nee
55		Indiener vraagt aan te geven waarom u voor de zonneparkopstellingen in de gebiedsvisie hebt gekozen, hoe deze keuze bij de behoefte aan energie in de stad Groningen aansluit en hoe deze keuze flexibiliteit in het net, leveringszekerheid, netbelasting, etc. beïnvloeden?	Zie 2.6. De in de gebiedsvisie gehanteerde opstelling is nog niet vast, maar volgt de richting van de percelen.	nee
56		Indiener vraagt aan te geven welke omgevings/vergunningsfactoren spelen voor het zonnepark? Waar deze factoren aan moeten voldoen en waar ze aan worden getoetst?	Zie 1-9	nee
57		Indiener vraagt aan te geven wat de invloed van de afstand van 300 of 500 meter of minder voor de betreffende woningen betekent?	Er zal alleen sprake zijn van een veranderend zicht.	nee
58		Indiener vraagt aan te geven waar u zich voor het zonnepark aan committeert? Waarom? En wat hier de gevolgen van zijn?	Het opwekken van energie.	nee
59		Indiener wenst de gebruikte naam voor het Enexis/Tennet station te veranderen in de naam die Tennet zelf gebruikt: HS/MS station	Dit is aangepast.	ja

60		Indiener vraagt naar de logica en onderbouwing van de bundeling van de NAM locatie met het HS/MS station en naar alternatieve locaties er in de gemeente of provincie Groningen zijn voor het HS/MS station?	Sinds 2012 is deze locatie gekozen.	nee
61		Indiener vraagt gedetailleerde informatie op te nemen over het HS/MS station en om aan te geven welke factoren en eventuele andere benodigdheden spelen voor het HS/MS station en waar dezen aan getoetst gaan worden?	Zie 4.3	ja
62		Indiener is van mening dat de weg vrij wordt gemaakt voor allerlei andere activiteiten op de NAM locatie.	Neen, het betreft enkel de opwek van elektriciteit/warmte en/of de buffering van elektriciteit. Er zullen geen zaken als waterstof, biogas worden geproduceerd.	nee
63		Indiener is van mening dat de gebiedsvisie ten onrechte refereert aan het zonbeleidskader omdat deze nog in ontwikkeling is. Zelfde geldt voor beleidsdocument Daken.	Zonbeleidskader fase I is vastgesteld. Er wordt nu gewerkt aan het beleidskader fase II.	nee
64		Indiener is van mening dat er veel gemeentelijke belangen en petten zijn en vraagt hoe de gemeente garandeert dat omwonenden en belanghebbenden van een dergelijk zonnepark gehoord worden. Geeft aan zich in het afgeronde participatieproces niet gehoord te zijn.	Zie 24.27. Participatie is niet te verwarren met instemming. De gemeentelijke vergunningverlening staat los van haar rol van ontwikkelaar.	nee
65		Indiener vraagt aan te geven waar de inwoners van de polder in het toekomstige verdere invulling van de polder over mogen meedenken gezien de vele petten van de gemeente bij dit zonnepark (beleidsmaker, gebiedsvisiemaker, vergunningverlener,	Zie 2.8.	ja

		aanlegger en exploitant. En vraagt hoe een transparant proces gegarandeerd wordt waar ook de keuzen die gemaakt worden, worden uitgelegd en het vertrouwen van de bewoners van de polder denkt te herwinnen?		
66		Indiener vraagt hoeveel banen u met het zonnepark, hyperloop etc. etc. Creëren, wat voor een soort banen zijn dit, wat voor een kwalificatie heb je hier voor nodig en wat doet u met de banen die in en om de polder verloren gaan? Hoe gaat u werkgelegenheid creëren voor mensen in en om de polder? Om net als in de landbouw, in je eigen gebied te kunnen werken?	In de aanloopfase gaat het om enkele tientallen tot een paar honderd banen. Bijvoorbeeld medewerkers voor voorbereiding van de grond, wegen aanleggen en dergelijke. Daarna komen er meerder mensen te werken bij het installeren van het zonnepark en het onderhoud ervan, het gaat veel om MBO banen. Voor de Hyperloop gaat het ook eerst om metaalbewerkers en mensen uit de bouw. Hier zullen MBO'ers maar ook HBO'ers nodig zijn. Tijdens het testen en dergelijke komen hier meerdere mensen te werken. Als het EHC operationeel is zullen er gemiddeld 10 mensen aanwezig zijn op HBO + niveau. Ook zal het EHC gebruikt worden door studenten die onderzoek doen In totaal spreek je al snel over enkele honderden banen. Een dergelijk project van de Hyperloop zullen ook andere bedrijven gaan aantrekken die zich in de regio gaan vestigen. Daardoor komt het totaal aantal banen ergens tussen de 1000 en 2000 banen te liggen. Denk ook aan toeleveranciers ed. Juist ook voor mensen uit de regio liggen hier veel kansen.	nee
67		Indiener vraagt hoe dit zonnepark gebruiken wordt om de inwoners van Groningen te betrekken bij de energietransitie? Hoe gaat u het zonnepark gebruiken om te zorgen dat de inwoners van de gemeente Groningen energie en CO2 gaan besparen?	Dit is niet de doelstelling van het project. Over het zonnepark zal regulier worden gecommuniceerd.	nee
68		Indiener vraagt Hoe gaat u innovatie in dit zonnepark en de hyperloop creëren en delen? Kennis over bijvoorbeeld energiebehoefte,	Dit zal gebeuren door een werkgroep op te richten van bestaande energie coöperaties en andere belangstellenden.	nee

		opwekking, opslag, netinpassing; kennis over bijvoorbeeld de fauna, flora en de bodem.	Zoals aangegeven is het EHC een onderdeel van het HDP programma en is gelieerd aan het programma “slimme mobiliteit” waarin de verschillende kennisinstellingen samenwerken. zie ook 5a- 59-16	
69		-Hoe gaat u de monitoring in de polder Lageland zo transparant maken dat er daadwerkelijk kennis over alle effecten van het park ontstaat?	Hiervoor zal een werkgroep met omwonenden worden opgericht.	ja
70		-Hoe betreft u inwoners, onderzoek en onderwijs bij de kennis opbouw van alle activiteiten in de polder?	We zullen na vaststelling van de gebiedsvisie niet stoppen met participatie. Er zal bijvoorbeeld een virtueel bezoekerscentrum worden opengesteld waar kennis wordt gedeeld.	ja
71		Indiener vraagt of er de nulmetingen worden gedaan voorafgaand aan de ontwikkelingen.	Zie 1.6, 1.9 en 2.4.	ja
72		Indiener is van mening dat de benoemde koppelkansen niet vanuit de ontwikkelingen maar regulier ingevuld moeten worden.	Zie 16.26	ja
73		Indiener vraagt of aangegeven kan worden wat verstaan wordt onder een eerlijker verdeling van lusten en lasten, welke aspecten er in deze verdeling worden meegenomen en waarom en of deze aspecten worden gemonitord om de lusten en lasten gedurende de aanleg, exploitatie en de ontmanteling in de polder te volgen en hoe u met de monitoringsgegevens wilt omgaan en wanneer u zult ingrijpen?	Zie 10.20	ja
74		Indiener vraagt of aangegeven kan worden wat de ruimte voor bewoners en andere belanghebbenden is om bij waardebehoudsregeling woningen, profijtregeling – projectenregeling, verduurzaming woningen het formuleren van deze regelingen mee te denken?	Over de besteding van het gebiedsfonds is het juist de bedoeling dit door de omwonenden in te laten vullen.	nee

75		Zou u kunnen aangeven welke maatregelen genomen gaan worden om de gevolgen van aardbevingen te beheersen hoe gemonitord etc.	Zie 2.1	nee
----	--	--	---------	-----

Reactie 30				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 3a. Als toekomstige bewoners van de Vossenburglaan te Meerstad (Q4 2021) hebben wij een (sterke) voorkeur voor tracé 3A.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 31				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 2b.	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt

Reactie 32				
Nummer	Pagina	Reactie	Antwoord	Aanpassing
1	1	Indiener heeft voorkeur voor tracé 3A	Wordt in besluitvorming betrokken.	nvt